

Szerkesztőség, Híroffice és nyomda: Bui. Rea Ferdinánd (József főherceg-ut.) 2. Telefon: 151. Szerkesztőség: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Fizetési árak: Éves: 1080, félre: 540, negyed: 270, havonta: 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 186. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Szerda, 1931. augusztus 19

A kormány felelőssége

A fővárosi lapok közül a kormányt kétségtelenül az averescanus párt hivatalos lapja, az „Indreptarea” támadja a leghevesebben és legelkeseredettebben. Egyik legutóbbi számában az „Indreptarea” hosszabb cikkben foglalkozik a jelenlegi gazdasági és pénzügyi helyzettel és leszögezi, hogy a pénzpiac jelenlegi állapotaért főképpen a Iorga—Angotianu-kormányt terheli a felelősség.

— A jelenlegi helyzet — írja a lap — annak tulajdonítható, hogy a kormány nem rendelkezett elég előrelátással és nem akadályozta meg azt, hogy a pénzpiacot egy, a mostanihoz hasonló megrázkódás érje, amelynek rendkívül káros hatása volt a román nemzetgazdaságra és a hitelre.

A lap ezután így folytatja:

— Az államháztartás helyzete rendkívül zila, az adók behajtása a legnagyobb nehézségekbe ütközik, a gabonaexport nem segít az államkincstár helyzetén, az árak alacsony voltának következtében, az állami tisztviselők nem fizetik, a közszállítók nem kapják meg járandóságukat, az iskolákat nem lehet kiadni. A ratifikált, a módosított költségvetésnek semmi hasznát sem látni, mivel azt hamarjában és minden hozzáértés nélkül állították össze. Azt, hogy milyen kevés hozzáértéssel állították össze a költségvetést, bizonyítja az is, hogy csak alig most szüntették meg a minisztériumokban a különböző felesleges bizottságokat.

— Az ipar és kereskedelem siralmas helyzetéről talán már nem is kell beszélnünk. Elég ehhez elolvasni minden nap az „Argus”-t, amelyben naponta csoportosan találja az ember a csökkérélmeket, a kényszeresegyezségi kérévényeket, az óvatolt vállalatokat. Elég ezt elolvasni és előttünk áll az ország gazdasági helyzetének tiszta képe. Hasonló helyzetben tehát nem áll-e jogunkban, hogy kijelentsük, hogy a Iorga—Angotianu-kormány nem felel meg a mai idők követelményeinek? Nem áll-e jogunkban és nem kötelességünk-e hangoztatni, hogy ennek a kormánynak el kell hagynia a helyét?

— Azok a különböző jelentések, amelyeket a pénzügyminisztérium szinte naponta tesz közzé az államkincstár inkasszóiról, nem felelnek meg a valóságnak.

Ami más szóval azt jelentené, hogy a pénzügyminisztérium becsapja az ország közvéleményét, amely előtt el akarja titkolni az állam pénzügyeinek szomorú helyzetét. Az „Indreptarea” megjegyzi ezzel kapcsolatban, hogy a kormánynak azért van erre szüksége, mert tudja, hogy abban az esetben, ha az ország tisztán látná az államkincstár helyzetét, akkor mindenki követelné tudna abból a kormány gazdasági politikájának eredményére és arra, hogy meddig maradhat ez a kormány uralkodni.

A néppárt hivatalosának közlése természetesen méltó feltűnést keltett a fővárosi sajtóban és a bucuresti-i lapok jórésze követeli a kormánytól, hogy a legrövidebb időn belül adja meg a feleletet az „Indreptarea” vádjaira. A „Dimineata” többek között leszögezi azt a kívánságát is, hogy abban az esetben, ha az „Indreptarea” állításai nem felelnek meg a valóságnak, akkor a kormány ne elégedjen meg azzal, hogy szokása szerint egyszerűen csak cáfolja az „Indreptarea” állításait, hanem szolgáljon számadatokkal és azokkal világítsa meg az ország pénzügyeinek jelenlegi helyzetét. A vád sokkal súlyosabb — írja a „Dimineata” — semhogy egyszerűen el lehetne haladni mellette, mert ez egyike azon súlyos eseteknek, amelybe, ha valódisága bebizonyosodik, a kormányok bele szoktak bukni.

A német Birodalmi Bank 12 százalékra szállította le a lombardkölcsön-kamatlábát

A leszámítolási kamatláb változatlanul 10 százalék marad

Berlinből jelentik: A Birodalmi Bank a lombard-kölcsön kamatlábát augusztus 19-iki hatállyal 3 százalékkal 12 százalékra szállította le. A leszámítolási kamatláb változatlanul megmarad 10 százalék.

Londonból jelentik: Alexander Shaw, az Angol Bank egyik igazgatója Glasgoban mondott beszédében kijelentette, hogy az általános gazdasági helyzet javulását csakis a jóvátételi terhek és a háborús adósságok nagymérvű leszállítástól vagy teljes törlesztéstől lehet várni. Ezek a terhek akadályozzák Anglia és az egész

világ gazdasági felépülését. Valahányszor némileg javulnak a viszonyok, azonnal felbukkan az örökös jóvátételi probléma és halomra dönt minden haladást. A bajok igazi oka nem pénzügyi, hanem politikai kérdésekben rejlik. A kölcsönös rosszindulat és bizonytalanság ma már Európát fegyveres táborokra osztotta.

Jugoszláviának fizetni kell, ha elveti a Hoover-tervet

Amerika éleshangu nyilatkozata — Jugoszlávia által fizetett összeget Németország kapja kölcsön formájában

A jugoszláv kormány ismét elutasította a Hoover-tervet

Washingtonból jelentik: A külügyi államtitkárság hétfőn meglehetősen éleshangu kommuniké adott ki Jugoszláviának a Hoover-tervvel szemben elfoglalt álláspontjából kapcsolatosan. A kommunikéből kiderül, hogy az USA, kormánya közölte a jugoszláv kormánnyal, miszerint a Hoover-terv elvetése esetén Jugoszláviának továbbra is fizetnie kell az Egyesült-Államoknak a háborús adósságokat, ami annyit jelent, hogy a Németországtól befolyó összegeket az Egyesült-Államokhoz kell továbbítani. Egyes lapok úgy tudják, hogy ezeket az összegeket az USA, kölcsön formájában Németország rendelkezésére bocsátja.

Belgrádból jelentik: A minisztertanács ma összeült és részletesen megvitatta a Hoover-terv végrehajtásának módozatait tartalmazó szakértői jegyzőkönyv elfogadásával előállott helyzetet. A tanácskozás végeztével hivatalos közleményt adtak ki, amely utal arra, hogy a szakértői bizottság elismerte a Hoover-terv integrális megvalósítása ellen felhozott jugoszláv érvek erejét és értékét. Minthogy a bizottság nem ajánlott semmiféle olyan konkrét intézkedést, amely a Jugoszláviát ért bizonytalanságot kiküszöbölne, hanem csak azt a reményét fejezte ki, hogy az adott esetben a nagy jegybankok interveniálásának Jugoszlávia érdekében, ennél fogva Jugoszlávia kormánynak volt módjában elfogadni az olyan megoldást,

amely súlyos zavart idézett volna elő az ország gazdasági életében. Jugoszlávia ezért megtagadta hozzájárulását a Hoover-terv megvalósításához és elhatározta, hogy a rendelkezésre álló minden eszközzel védi a jugoszláviai álláspontot, hogy megőrizze a jogait. Bizva a nemzetközi szerződések és megállapodásokban, valamint azok védelmére alapított nemzetközi intézmények értékében, Jugoszlávia meg van győződve, hogy találhatnak olyan megoldást, amely Jugoszlávia számára is elfogadható.

A hivatalos közlemény még a következőket füzi a fentiekhez: A kormány abból a célból, hogy az e kérdés megoldásáig előző időben esetleg felmerülő minden nehézségen urrá lesz, egyetemlegesen áttekintette Jugoszlávia gazdasági és pénzügyi helyzetét és elhatározta, hogy olyan intézkedéseket hoz, amelyek lehetővé teszik, hogy az ország ezt a megoldást minden megrázkódás nélkül bevárassa. Evégből a pénzügyminiszter elnöklésével bizottságot alakított, amelyet azzal a feladattal ruházott fel, hogy a legrövidebb időn belül, de legkésőbb e hó végéig az illetékes miniszterekkel egyetértésben hajtsa végre az összes állami kiadások ideiglenes csökkentését. Ez a bizottság ideiglenes intézkedéseket fog javasolni a helyzetből folyó szükségességekkel kapcsolatban.

A magyar kormány felemeli az adókat és leszállítja a fizetéseket

Kétszázmillió pengővel javítják meg a költségvetést — Kiküszöbölik

a deficitet — Házaadó-pótlék lép életbe — Bizonytalan az értéktőzsde megnyitásának napja — Kötelező az aranypengőben történő értékkötés

Budapestről jelentik: Befejezett ténynek tekintik, hogy a kormány a költségvetési egyensúly megteremtésére az adókat felemeli és a fizetéseket leszállítja. Ilyen módon 200 millióval akariják megjavítani a költségvetést, 100 millióval a redukciók és 100 millióval az emelések segítségével. Bevezetik a házaadó-pótlékot, felemelik az illetékeket, a fizetéseket viszont lineárisan fogják csökkenteni. Ilyen módon nemcsak hogy a deficitet fogják kiküszö-

bölni, de rendkívüli kiadások fedezésére tartalékalapot is teremtenek.

Budapestről jelentik: A tőzsdetanács ma tartotta első ülését, amelyen azonban nem tudtak megállapodni az értéktőzsde megnyitásának hatánapját illetőleg, mert meg akarják előbb figyelni a kormányrendeletek hatását. Kimondták egyébként, hogy a készáru piac kötésit csakis aranypengőben lehet eszközölni. Az áruhatárléseket ugyanugy aranypengőben kell kötni.

Elhalasztották egy hónappal a kamara megnyitását

Október elsején kezdődik az Interparlamentáris Unió ülése Bucurestiben — Az őszi ülészak november tizenötödikén kezdődik

Bucurestiből jelentik: A „Dimineata” jelentése szerint a parlament megnyitását egy hónappal el fogják halasztani és ezzel magyarázható az is, hogy a kormány még számos olyan törvénytervezetet, amelyet a jövő parlamenti ülészak elé kíván terjeszteni, még nem tett alapos tanulmány tárgyává. A „Dimineata” jelentését megerősíti az a tény is, hogy október elsején kezdődik meg Bucurestiben az interparlamentáris unió kongresszusa, amelyen nemzetközi politikai élet legjelesebbjei fognak részt-

venni. A kongresszus munkálatai nyolc napig fognak tartani és ezek után különböző kirándulások következnek. A kongresszus résztvevői így minden valószínűség szerint csak október 15-ike körül hagyják el Romániát. Október 15-én még nem kerülhet sor a parlament megnyitására, mivel a parlament hivatalai még az interparlamentáris unió utómunkálataival lesznek elfoglalva. Így tehát minden valószínűség szerint a parlament megnyitását egy hónappal el fogják halasztani és az őszi ülészak csak november 15-én veszi kezdetét.

Egy aradi leány elűzte magatehetetlen özvegy édesanyját

Az aradi bíróság érdekes jogi álláspontja — Az elűzött öreg özvegyasszony ügyét egy uccára kitett újszülött csecsemővel egyenlő minősítésben bírálta el az aradi törvényszék, amely a leányt elmarasztalta

A 78 éves öregasszony bűnvádi feljelentést tett a saját leánya ellen

Kopis Imréné 78 éves, özvegy és mankón bicogott fel az aradi törvényszékre. A 78 éves özvegynek igen érdekes ügye van, amelyben az aradi bíróság már egyszer hozott ítéletet és az özvegy most érdekeinek megvédésére bűnvádi feljelentést tett saját leánya ellen.

Az ügy előzményei a következők:

Özv. Kopis Imrénét leánya, Kopis Mária tartotta el. A leány egy szép napon azonban felszólította édesanyját, hogy a közös lakást hagyja el és gondoskodjon megélhetéséről, úgy, amint tud. A 78 éves, magával tohetetlen özvegy, irgalmas szívű emberek adományából tengette életét, míg valaki tanácsára keresetet adott be leánya ellen az aradi törvényszéken és ebben arra kérte a bíróságot, hogy számára tartásdíjat ítéljenek meg.

A bíróság helyt is adott a keresetnek és ítéletében igen érdekesen és a *judikaturában ritkán előforduló alapon hozott marasztaló ítéletet a leány ellen. Az özvegyasszony eseté-*

ben fennforogni látta a kitétel büntetést, amelyet ugyan újszülött gyermekek uccára-tételével kapcsolatban követnek el, de a bíróság a 78 éves özvegyasszony elűzését is ennek minősítette, mert önmagának eltartására képtelen. A különböző enyhítő körülmények figyelembe vételével a bíróság vétségnek minősítette a kitétel tényét és ezért Kopis Mariát 15 napi fogházbüntetésre és havonként 700 lejt tartásdíj megfizetésére kötelezte, amely összeg visszamenőleg mintegy 17.000 lejt tett ki.

A leány meglebbesztte a bíróság ítéletét, azonkívül, hogy a tartásdíj fizetésének kötelezettsége alól mentesüljön, 300.000 lejt kitevő vagyonából 100.000 lejtért ingatlant vásárolt, amelyet — állítólag — fiktív szerződés alapján 40.000 lejtért eladott egy olyan vevőnek, aki *bebizonyíthatólag koldulásból él.*

Özv. Kopis Imréné most ügyvédje, Friedman Ignác dr. útján csulás miatt bűnvádi feljelentést tett saját leánya, Kopis Mária ellen.

Geneviève de Bourbon

(Történelmi novella.)

Írta: JACQUES CRISTOPHE.

A Saint-Jacques uccában, a karmelita nővérek kolostora előtt megállt a nagy batár. Egy öreg dáma és egy fiatal leány szálltak ki. Utóbbi kis kezét az ormótlanul nagy karmanthyuba süllyesztette, szöke fejét behúzta hattyuprémes égszínké köpenyének csuklyája alá. Az öreg dáma egyenest a kolostor kápolnájába sietett, míg a fiatal leány bejelentette nevét az ajtó nyitó apácnak:

— Anne-Geneviève de Bourbon.

Bevezették a fogadóterembe. A fiatal lány sóhajta nézett körül a mesterkezek festette szentképekkel ékesített fehér falak között.

— Milyen jó itt!... ó, hogy szeretnék apáca lenni!

Arca rózsás volt, a haja szikrázón szöke, szeme kék, mint a derűs ég, álla gödrös és a szája, mint egy kettéhasadt eperszem. A besiető főnöknő jól tudta, minő nyugtalanság kergette Anne-t a kolostorba. Ez este a Louvreba kellett mennie, első udvari báliára. Ez zavarta meg a fejét és a szívét.

— Ó, anyám... maga a világban élt, tudhatja, minő veszélyek leselkednek rám!... tudhatja, mi egy udvari bál!

A főnöknő megnyugtatta, hogy nem fűzik kellemetlen emlékek ez ünnepségekhez, bár sose értékelte őket sokra. Anne töltse e napot magabátérve, ájtatoskodva, a bálban is maradjon komoly és szerény. Ha pedig egy hozzáméltó fiatalember megtetszenék neki, az nem bűn.

— Ó... és a hivatásom! — kiáltotta Anne.

Mert ő karmelitanővér akart lenni. A főnöknő nem tudta másként megnyugtanni, mint hogy megígérte, hogy ameddig Anne a barátait végiglátogatja a kolostorban, ő a kedves nővérekkel tanácskoznia fog, hogy miként egyeztethetné össze Anne hivatását a bál estével.

Anne szaladt a barátnőkhöz, akikkel még az elmúlt évben együtt ült az iskola padjaiban s akik, ahelyett, hogy elszörnyedtek volna, amiért őt bálba kényszerítik, inkább irigyelték érte. Mikor jó félóra múlva visszatért a fogadóterembe, az összegyűlt apácák már befejezték a tanácskozást. Azt tanácsolták, hogy Anne a bál ruha alatt viselje a ciliciumot. Ez a kínzó szerszám gyenge testben meg fogja védeni minden földi húsággal szemben.

Anne megfogadta a tanácsot. Aztán eltirote, hogy ráadják ezüsttel és drágakövekkel átszőtt pompás báli ruháját, hogy haját csigafürtökbe hullámosítsák, hogy gyémántportól csillogó legyezőt adjanak a kezébe.

Elkápárvá nézte a Tuileriák fényárban uszó homlokzatát, mintegy bódult álomban követte méltóságteljesen haladó anyját a pompás lépcsőkön, a tükröktől és virágoktól ékes termekbe. Gyönyörű nők, daliás férfiak keringtek körülötte, sirtak, énekeltek, a hegedűk. Mint egy tündéralomban... De Anne gyanakodva nézett. Az anyja figyelmeztetően odasugta, hogy mosolyogjon, mert rögtön a királyné elé kerülnek. S mikor Anne-t a királynénak bemutatta, megjegyezte, hogy ez az ő ostoba kislánya, aki most került ki a kolostorból. A királyné kegyesen mosolygott. Anne elpirult és sirni szeretett volna.

Most egy szép daliás lovag hajolt meg

Romantikus szerelmi tragédia Temesvár mellett

Virágokkal szórták be magukat a szerelmesek az öngyilkosság elkövetése előtt.

Megdöbbenő véres szerelmi dráma történt izgalomban a temesmegyei Ujszentés község lakosságát. Tegnap este fél tíz óra tájban az ugynevezett Vadászerdő ujszentési oldalán Tóth Juliska 18 éves tisztviselő és Kronbauer Miklós 20 éves bognár, revolverrel öngyilkosságot követett el. A megrendítő öngyilkosság mögött szerelmi történet húzódik meg.

Tóth Juliskát a falu lakossága sokszor látta együtt Kronbauer Miklós bognárral, de senki sem sejtette, hogy a fiatalok között mély és tragikus szerelem fejlődött ki.

A máskor pontos Tóth Juliskát tegnap este hiába várta haza édesanyja. Már kilenc óra is elmúlt és a leány még mindig nem jelentkezett. Fél tíz felé a szülők izgatottsága tetőfokra hágott, bezárták a házat és a leány keresésére indultak. A kutatásban a falubeliek közül is többen részt vettek és hosszas kutatás után az erdő szegélyén rátaláltak a leányra. A látvány megdöbbenő volt.

Tóth Juliska egy fa tövében feküdt, virágokkal teleszórtva, jobb halántékán véres csillaggal, melyből vékony csikban szivárgott a vér. Mellette ugyancsak holtan feküdt a leányt gyöngéden átölelve, virágosan, Kronbauer Miklós, kezében egy revolvért szorongatva.

Búcsulevelet is találtak, amely a leány édesanyjához volt címezve. A levélben a leány azt írja, hogy nagyon szerette Kronbauerrel, mivel tudta, hogy a felesége nem lehet, az együttes öngyilkosságot választották. Tóth Juliska utolsó kívánsága az volt, hogyha az életben nem lehetnek egymásé, legalább messék egymás mellé őket.

A tragédia színhelyére százával zarándokolnak a környékbeli falvak lakosai. Ugyanis a vizsgálat befejezéséig nem szállították el a halottakat s így éppen úgy fekszenek ott most is, mint a tragédia megtörténtekor.

A leány szülei teljesen érthetetlenül állnak a megdöbbenő szerelmi dráma előtt, amely teljesen letörte őket. Ugy az apa, mint az anya állítják, hogy nem volt tudomásuk leányuk szerelméről s nem is gondoltak arra, hogy Kronbauernek nősülési szándékai lettek volna. Nincs kizárva azonban, hogy a további nyomozás érdekes mozzanatokat vet felszínre.

előtte és táncra kérte. Olyan szelíd és kedves volt, hogy Anne is bizalmasan beszélt eddigi életéről a kolostorban. A szép fiatal lovag elmondta, hogy tizenhétéves, tengerész, hogy az utolsó tengeri ütközetben elhódította az angolok egyik hajóját, hogy a világ nagyrészt ismeri, de Anne a legszebb leány, akit eddig életében látott. Beszélt a vad szigetéről, ahol csodálatos fákon csodás gyümölcsök teremnek.

— Rózsaszínű madarak repülnek és tűzszárnyú lepkék. A csillagok is mások. Nagyobbak és izzóbbak.

Beszélt a fekete benszülöttekről és elmondta, hogy egy kis néger leányt hozott haza.

Anne legközelebbi táncosa a király egyik fiatal testőrtisztje volt, aki Annet a felkelő naphoz hasonlította. Anne elpirult. A harmadik, egy költő, a fülebe sugta:

— A maga szépsége, hercegnőm, megszenyíti a halhatatlanokat!

Valamennyi táncosa rajongva csodálta. Anne már mosolygott, széttárta gyémántcsillagos legyezőjét s miközben kipirult arcocskáját legyezte, maga is érezte selymes szöke hajának bódító illatát. Mikor egy tükrő előtt elhaladt, látta, hogy a szemében apró csillagok tündöklnek.

Fiatal lányok fogták körül. Csókolták, nevetgéltek. Beszélték a regényekről, amelyeket olvastak, az udvari gavallérokról. Ésők, a lányok is azt erősítették, hogy Anne a világ legszebb kis hercegnője.

Anne boldogan, mámorosan szívtá be a szavakat. Feljegyezte az elolvasásra ajánlott regények címét. Már nem gondolt a karmelita nővérekre. És nem érezte gyenge derekán a cilicium sajgását...

Felmentette a bíróság

a felfüggesztett aradi főorvosokat Dr. CUCU VAZUL városi főorvos és dr. BODEA JÁNOS kórházi főorvos pere a járásbíróság Zih-tanácsa előtt — Elutasították Bereczkyné-Ficzay Aranka anyagi kártérítési igényét is.

Az egészségügyi minisztérium dönt a rehabilitált főorvosok további sorsa felett

Általános feltűnést keltett Aradon az a bűnvádi feljelentés, amelyet Bereczky Károlyné, aradi fényképész neje, Ficzay Aranka adott be Cucu Vazul dr. városi főorvos és Bodea János dr. kórházi főorvos ellen. A vád szerint a két főorvos olyértelmű bizonyítványt állított ki Ficzay Arankáról, hogy cselekvéseiben beszámíthatatlan. A feljelentés alapján az aradi ügyészség bevezette a vizsgálatot, míg az egészségügyi minisztérium a fennálló rendelkezések értelmében felfüggesztette állásától a két megvádolt főorvost. Ficzay Aranka dr. Szedlák Ödönre és Hersch Andor dr. aradi orvosokra hivatkozott, valamint Moldovan János dr. kórházi igazgató, sebészorvosra, mint akik a feljelentett főorvosokkal szemben megállapították, Bereczky Károlyné, Ficzay Aranka teljes beszámíthatóságát.

A nagy feltűnést keltő ügy iratait az ügyészség a büntető járásbíróshoz tette át, amely ma reggel Zich József táblabíró elnöklétével tárgyalta le az ügyet. Ficzay Aranka a tárgyalás megkezdése után elfogultsági kifogással élt az aradi bíróság ellen, arra való hivatkozással, hogy Cucu Vazul dr. és Bodea János dr. baráti viszonyban állanak az aradi bírósággal és ez a viszony a bíróságot befolyásolja, hogy az ügyben objektív ítéletet hozzon. A büntető járásbíró azonban elutasította Ficzay Aranka elfogultsági kifogását, tárgyalás alá vette a bűnvádi feljelentést, amelynek során Ficzay Aranka nemcsak morális, hanem anyagi kártérítést is kért a két súlyosan megvádolt főorvostól. Anyagi kártérítés fejében ugyanis Cucu Vazul dr. 500.000 lej, Bodea János dr.-t pedig 750.000 lej kártérítés megfizetésében kérte elmarasztalni.

Zich József táblabíró csupán Szedlák Ödön dr. tanút hallgatta ki, akinek vallomásából megállapítható volt, hogy Ficzay Arankának paranoyás megbetegedése van és így a két főorvos megállapítása helytálló. Ezen az alapon úgy Cucu Vazul dr. városi tiszt főorvost, mint Bodea János dr. kórházi főorvost

felmentette az ellenük felhozott vádak alól, azonkívül visszautasította Ficzay Aranka kártérítési igényét is.

A felmentő ítéletről Zich József táblabíró még a mai nap folyamán kiadta a hivatalos jegyzőkönyvi kivonatát mind a két felmentett főorvosnak, akik azt a temesvári egészségügyi főfelügyelőség után a minisztériumba terjesztik fel, amely azután határoz a felfüggesztési rendelet visszavonásáról. Az ítélet maga csak abban az esetben emelkedik jogerőre, ha azt sem az ügyészség, sem pedig az ügyészeti fellebbezés hiányában Ficzay Aranka mint főmagánvádló nem fellebbezi azt meg.

Erre vonatkozólag kérdést intéztünk Vulpe

Constantin vezető főügyészhez, aki kijelentette, hogy hivatalosan még nem vett tudomást a felmentő ítéletről, s tekintettel arra, hogy a törvény a fellebbezés megtételére nyolc napot biztosít, csupán az ügyre vonatkozó iratok áttanulmányozása után dönt arra vonatkozólag, hogy az ügyészség nevében megfellebbezi-e a járásbíró ítéletét vagy sem.

Csaknem megismétlődött Ausztriában a leobeni katasztrófa

Bécsből jelentik: A leobeni borzalmas vasúti katasztrófa, amely tizennégy áldozatot követelt, tegnap majdnem megismétlődött. Hinterberg közelében egy tehervonat két utolsó korszija újra kisiklott. A kísérő személyzet átlátva a helyzetet, futva indult a hinterbergi állomásra és sikerült leállítani a St. Michelből már elindult gyorsvonatot.

A kisiklott tehervonat személyzete idejében leállította az utána jövő gyorsvonatot

Ha nem sikerült volna idejében leállítani a gyorsvonatot, újabb szörnyű vasúti katasztrófa történt volna.

Bonyodalom az aradi református lelkészkongresszus körül

A hivatalos egyház távol tartja magát. A Lelkésze

egyesület megalakításáról csak a zsinat határozhat — A lelkészek hónapok óta nem kaptak államsegélyt

Csécsi Imre református esperes és Szondy Géza lelkész nyilatkoznak az Aradi Közlönynek

Szerdán tartja Aradon alakuló gyűlést a Romániai Országos Református Lelkészegegyesület. Az alakuló gyűlést nyolc órai kezdettel templomi ünnepély előzi meg, amelyen többek között Bánhegyi Antalné Szondy Bella operabájosnő fog énekelni és Tarnóczy Lajos biharmegyei esperes fog prédikálni. A jótékony célra való tekintettel 15—20 lejes műsort is fognak a templomajtóban árusítani.

A református lelkészek kongresszusát nagy érdeklődés előzi meg, annál is inkább, mert már régebben, évekkel ezelőtt indult mozgalom a lelkészegegyesület megalakítására és ez most jutna a megvalósulás stádiumába. Különös érdekességet kölcsönöz a holnapi kongresszusnak az, hogy azon a hivatalos egyház nem képviselteti magát. Csécsi Imre aradi református esperes nem jelenik meg a kongresszuson és az aradi református egyházköztség világi gondnoka, Szabó Zoltán nyugalmazott tábornok el is utazott Aradról Barackára, amiből arra lehet következtetni, hogy ő sem kíván jelen lenni a kongresszuson.

A holnapi lelkészkongresszus ugyanis nem hivatalos kezdeményezésből áll össze, hanem azt Szondy Géza kisperegi lelkész hívta egybe. A lelkészegegyesület megalakítását pedig a hivatalos egyházi körök nem tartják időszerűnek.

Arra vonatkozólag, hogy a hivatalos egyház miért tartja távol magát a holnapi kongresszustól, kérdést intéztünk Csécsi Imre református espereshez, aki az Aradi Közlöny munkatársának a következőkben nyilatkozott:

— Annakidején a református egyház vezetői Tordán határozatot hoztak, amely szerint a Romániai Országos Református Lelkészegegyesület megalakításáról csak a zsinat határozhat. A zsinatot most készítik elő és az a közeljövőben tartja meg ülését. Az egyház ezért tartja időszerűtlennek a mostani kongresszust és hivatalos helyen bizonyára szívesen látnák, ha a kongresszuson halasztó határozatot hoznának, amelyben leszögeznék, hogy a lelkészegegyesület megalakítására vonatkozólag megvárják a zsinat döntését. A romániai református lelkészek többsége tehát a tordai határozat miatt nem vesz részt a holnapi kongresszuson.

Az Aradi Közlöny munkatársa az alakulógyűlésre vonatkozólag beszélgetést folytatott Szondy Gézával is, aki azt tulajdonképpen egybehívta. Szondy Géza a következőkben fejtette ki nézetét:

— A romániai református lelkészek helyzete annyira súlyossá vált, hogy úgy éreztem, hogy nem halasztható tovább a lelkészegegyesület megalakítása. A mi egyházkerületünkben a református lelkészek már hét hónapja nem kaptak meg az államsegélyt, úgy hogy nagyon sokan csak a legnagyobb nehézségekkel tudták iskoláztatni gyermekeiket, tudtak gondoskodni családjukról. A lelkészegegyesületnek tulajdonképpen célja a lelkészek gyermekeinek internátusa és nevelőintézete, valamint az öreg lelkészek otthonának megvalósítása. A kongresszusra ötven lelkész jelezte jövetelét, azonban hogy hányan fognak eljönni, azt egyelőre még nem tudjuk. A holnapi kongresszusnak az a célja, hogy felolvassuk és elfogadjassuk az alapszabályokat, amelyeket aztán jóváhagyás végett fel fogunk terjeszteni a minisztériumba. Remélem, hogy sikerül megalakítani az egyesületet és hogy a romániai református lelkészek csatlakozni fognak ahhoz. Az alakuló gyűlés egyébként holnap reggel tíz órakor tartjuk a Magyar Otthon disztermében.

Fényes nappal kirabolták Berlinben a Birodalmi Bank fiókját

A főpénztárost lelőtték a revolveres támadók — Tűzharc közben, motorbiciklin menekültek el — Két járókelő is megsebesült

Berlinből jelentik: Vakmerő revolveres támadás történt ma a birodalmi bank Innsbruckerstrassei fiókjában. Két fiatalember a legnagyobb forgalom idején lelőtte a főpénztárost és kirabolta a pénztárt. A tisztviselők nem vesztették el lélekjelenlétüket, hanem revolverlövéseket adtak le a vakmerő támadók után, akik viszonyozták a lövéseket és így sikerült elmenekülniük. Az uccán az autók egész

sora vette üldözőbe a motorkerékpáron menekülő revolveres támadókat, akiknek a Schöninger-parkban sikerült eltűnniük. A rendőrség a vakmerő támadók nyomában van. Kétfő főpénztáros állapota életveszélyes, két uccai járókelő könnyebben megsebesült. A támadók 30 ezer márkát vittek magukkal, amelyből menekülés közben 3 ezer márkát elveszítettek.

Ma, szerdén és holnap csütörtökön **Sebő Miklós** világhírű rádióénekes dalestje a **DACIA** kávéházban. Belépti díj nines!!! Müsormegváltás 20 L.

Egyetlen szinikerületbe akarják összefogni Aradot, Nagyváradot és Temesvárt a városi kulturtanácsnokok

A döntő szót azonban mégis csak az érdekelt városok magyar társadalma fogja kimondani — Nagyvárad már is megkontreninálta a temesvári határozatot — Akció a Mavrodi-rendelet ellen? — Mi történt a temesvári értekezleten?

Egy staggione-társulat nem felel meg a városok igényeinek

Az utóbbi évek sziniszzezónjainak fiaskója arra indította az illetékes hivatalos köröket, hogy *beható tanulmányozás tárgyává tegyék a színházi kérdés végleges megoldását*. Peter Julian dr. temesvári kormányzó vetette föl azt az eszmét, hogy a kormányzóság területéhez tartozó három város: *Arad, Temesvár és Nagyvárad* a magyar színházkérdésben *egyeséges álláspontot foglaljon el*. A kérdés rendezése céljából Temesvárra *értekezletre hívta egybe* az érdekelt megyék és városok képviselőit és az értekezleten a temesi, a szörényi és a krassói prefektusok, azonkívül *Popa Constantin aradi és Gredinariu Emil temesvári kulturtanácsnokok* vettek részt.

Az értekezlet megkezdése előtt azonban *Nagyvárad városa telefonon közölte a kormányzósággal, hogy a magyar színházi idényt úgy látja biztosítottak, hogyha a szerződést Janovics Jenő dr. kolozsvári igazgatóval köti meg* s ezért az értekezletre megbízottját nem is küldötte el, mert függetlenül az értekezlet határozataitól, *Janovics Jenővel a szerződést megkötötte*.

A tanácskozáson olyértelmű elvi megállapodást létesítettek, hogy az érdekelt megyék prefektusai és Arad, valamint Temesvár városának kulturtanácsnokai úgy látják a magyar szinikerület egységesítését, ha *érdekközösségbe hozzák Nagyváradot, Aradot és Temesvárt* s ezenkívül ennek a *staggione-rendszerű társulatnak* biztosítják *Lugos, Oravica és Resica városok idényét is*. Mielőtt azonban ebben a kérdésben döntene, kikérte az illetékes magyar szervek véleményét is.

A városok közös társulatának eszméje elé a valóságban azonban ezernyi akadály tornyosul. Nem beszélve az utazás és a díszletszállítás horribilis kiadásairól, de régen bebizonyosodott tény, hogy *a mai közönség felfokozott igényét a staggione-társulat egyáltalában nem, vagy csak a legkritikább esetben elégíti ki*. Elvégre a magyar színház ügyéről nem a kulturtanácsnokok vannak hivatva dönteni, akiknek jóindulata és az ügygyel szemben táplált ügybuzgalma minden kétségen felül áll, hanem *elsősorban a városok közönsége az, amely a végső döntést a színházi ügyekben kimondja*.

De ellenkezik az értekezlet döntése a

Kémkedés gyanúja miatt letartóztatták Mata Hari állítólagos leányát

Bosszúból kémkedett, mert a franciák nem akarták rehabilitálni anyja emlékét

Párisból jelentik: A napokban a keleti határon ellopták egy magát *Ostrogoff Vera* Olégának nevező 18 esztendőes leányt, akit kémkedéssel vádoltak. A fiatal leány elmondotta, hogy *Mata Hari leánya s bosszúból kémkedett*, mert a francia hatóságok megtagadták az anyja rehabilitációjához szükséges okmányok kiadását. Tízennyolcadik születésnapján felbontotta anyja búcsulevelét, amelyet egy ügyvédnél helyezett el és amelyben *a kivégzett lányosnő azt állította, hogy sohasem kémkedett a németeknek*. A fiatal leány kijelentette, hogy örövend letartóztatásának, mert ezzel anyja ügyére terelte a világ figyelmét.

Mavrodi-féle színházrendelettel is, amely mint ismeretes, az idén korlátlan számban adja ki a szinigazgatói koncessziókat, bárkinek, aki a feltételeknek megfelel és koncesszió elnyeréséért a kultuszminiszternél jelentkeznek.

Illuzórius tehát egy ilyen rendelettel szemben szinikerületi beosztásokról beszélni, mert valószínű, hogy a *Mavrodi-féle rendelet alapján minden városban fog bizonyos számú szinigazgató-jelölt jelentkezni*, akik kizárólag egy városra alapítják szinikerületük megalakítását és az idej sziniszzezont. A városoknak tehát módjukban áll válogatni a legmegfelelőbb pályázók között és így eleve megbukott az a terv, hogy *hat várost foglaljanak össze egy szinikerületbe*. Mert ez ellen a határozat ellen nemcsak a kultusz- és szépművészeti miniszterium, hanem az érdekelt szinigazgatók is, sőt maga az egyes városok közönsége a legerélyesebben tiltakozna.

Lakodalomra hívja meg a királyt a révi Mudura Mária,

aki az országba repülőgépen érkező királynak az első üdítő friss vizet nyújtotta — Amikor a havasi szépség boldogságának útját rideg paragrafusok állják el ... — Könnyű annak, akinek király a barátja!

— Károly király elengedte a kauciót a szép Mária vőlegényének. —

Révről jelentik: II. Károly király a múlt év június 6-án történt hazatérésekor, mint emlékeztető repülőgépjével *benzinhiány miatt kényszerleszállást végzett a biharmegyei Rév község határában*. Mialatt az akkor még leendő király repülőgépe mellett várakozott, megszomjazott és egy révi pórleánynak, *Madura Máriának, aki egyébként Rév község leánya, egyszerű agyagkorsóiból ivott*.

A szép révi pórleánnyal azóta legendák születtek, arcképét több illusztrált folyóirat első oldalán közölte. Nagy lett a tekintélye és bizony a révi leányok irigykedve gondoltak *Madura Máriára, akinek oly nagy a szerencséje, hogy egyenesen a király barátságával dicsekedhetik*. Persze a környékbeli legények is szemetvetettek a szép, tényleg szemrevaló leánnyra, de persze — amint ez ilyenkor lenni szokott — *Mária ugyancsak válogatós lett*.

Végül aztán mégis elérte szíve vágya. Ha nem is valami mesebeli herceg jött érte, de a házukkal szomszédos házban van a csendőrlaktanya, abban pár hónapon keresztül, mint helyettes őrsparancsnok teljesített szolgálatot egy derék csendőrszakszervező, névszerint *Joan Amarghiol* bucuresti-i fiú, akinek megtetszett a legendás szép leány.

A két fiatal szív hamar megértette egymást. A csendőrszakszervező megkérte a leány kezét, aki beleegyezett, csak hogy a házasság megkötésének akadályát támadt. A csendőrrégula értelmében ugyanis, ha egy csendőrtiszt nősülni akar, az elveendő leány szüleinek olyan összegű kauciót kell letétbe helyeznie, amely havonként legalább 6 ezer lej

Megjelent az iskola-taxa-rendelet

Uj alapokat létesít a közoktatásügyi minisztérium

Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium ma rendeletet adott ki, amelyben az egyetemi, közép- és elemi-iskolai taxákat állapította meg.

Az egyetemek a jövőben száz lej illetéket számítanak minden kiállított diploma, doktori oklevél vagy hasonló diploma után.

Ugyanezt az illetéket fizetik azok az egyetemi hallgatók, akik újból jelentkeznek valamely vizsga letételére, amelyen egyszer már vissza lettek utasítva.

A középiskolák, minden kategóriában, öt-száz lej számítanak az ismétlő vagy visszairatkozott tanulók után.

A javítóvizsgálatra utasított tanulók minden tárgy után száz lej fizetnek, ugyanez vonatkozik a pótvizsgákra is.

Ezt az illetéket fizetik a javítóvizsgálatra utasított magántanulók is.

Bármely iskolai tanulmányi vagy osztálybizonyítvány illetéke 50 lej.

Az elemi iskolákban az ismétlő tanulók száz lej illetéket kötelesek fizetni.

Az évközből beszédett illetékek felét az egyes iskolák a minisztériumhoz küldik be, míg másik fele az iskoláé marad.

A minisztérium által összegyűjtött alaphoz a különböző kulturális egyesületeket, azonkívül sürgős esetekben a tantestület tagjait segítyezi a miniszter.

kamatozik. Mudura Mária öreg szülei nem tanultak ugyan logaritmust, de azt mégis kikészítették, hogy a mai 14 százalékos „alacsony” kamatláb mellett, valami borzasztó nagy összegnek kell annak lennie, ami havonta 6 ezer lej kamatot hoz.

Kinek van ma annyi pénze?

Valami kis pénze, meg házacskája van ugyan Mudura Mária szüleinek, de arra három örökös tart számot és a másik két testvér pedig nem igen hajlandó a maga részét átadni.

Hát hogyha pénz, vagy elegendő érték nem volt, hogy a házasságot mégis nyélbe lehessen ütni, *van Máriának esze*, amiről már bizonyosságot tett Nagyváradon egy törvényszéki tárgyalás alkalmával, ahol egyik pillanatról a másikra meg tudta fordítani a bírák szívét, azzal az egyszerű ötlettel, hogy *felmutatta a király táviratát, amelyben őfelsége megköszöni neki a hazatérés évfordulóján, a szomjas királynak egy korsó vízzel tett szolgálatot*. — Mondjuk, most is segített a szép Mária esze. Egyszerűen kérvényt írt, illetve íratott a királyhoz és kérvényében mély hódolattal előadta, hogy ő és vőlegénye, a csendőrszakszervező szeretik egymást, *de nem tudnak egybekelni, mert a törvényben előírt kauciót nem tudja letenni; sem ő, sem a vőlegény*, azért kéri a kaució letételének elengedését.

A kérvényre hamarosan megjött a válasz: az ezidőszakra Nagyváradon szolgálatot teljesítő csendőrszakszervező *elveheti Mudura Máriát anélkül, hogy kauciót kellene letennie*.

Persze a kegy nagy örömet keltett a révi kis házban és azóta nagyban készülődnek Mudura Mária és a derék csendőrszakszervező esküvőjére, amely most szeptemberben lesz és amelyre, mint értesülünk, meghívják magát II. Károly királyt is.

Az aradi törvényszék újabb tanukat hallgatott ki a Galló-féle gyűjtogatási ügyben

A védelem összes tanui felvonultak a mai kihallgatásra — A vád koronatanuja fél a hamis eskü következményeitől — Jövő szombaton hallgatja ki a bíróság az utolsó tanut

Tass Gusztáv biztosítási igazgató szenzációs vallomása az aradi törvényszéken

Néhány héttel ezelőtt tárgyalta a temesvári tábla Galló János pankotai kereskedő nagy feltűnést keltő bűnügyét. Mint ismeretes, Galló János pankotai raktárát több biztosítónál is biztosította, amidőn az 1927. nyarán kigyulladt, az igényelt kártérítési összeget a biztosító intézettől nem kapta meg, sőt azok bűnvádi feljelentést tettek Galló János ellen és a törvényszéknél megtartott tárgyalás alkalmával a kereskedőt három évi börtönre ítélték.

A temesvári tábla a felebbezés folyamán megtartott főtárgyalás alkalmával elrendelte, hogy az aradi törvényszék ebben az ügyben újabb tanukihallgatásokat eszközöljön. Egyben az ügyre vonatkozó doszárt az aradi törvényszékhez küldötte vissza.

A nagy port felvert ügyben ma reggel kezdte meg Ionescu törvényszéki bírő a tanukihallgatásokat. A védelem összesen 26 tanut jelentett be, akik közül azonban négy kihallgatásáról lemondott.

Az első tanu Blaskovits János pankotai szabó, aki vallomásában előadja, hogy a tüzet megelőző nap délután négy órától a tűz után következő nap délelőtti 11 óráig Temesváron volt együtt Gallóval. Wolf Gyula az Első Magyar Biztosító és Schnitzer Alfréd a Britannia Biztosító részéről igazollják, hogy Galló raktára, annak létesítésétől szakadatlanul biztosítva volt. Barár Aladár, a Galló-cég raktárnoka, Csutár Filip terhelő vallomásával szemben kijelentette, hogy a kérdéses 35 zsák polyvát csak délután 6 órakor vitték be a padlásra, ahol azonban petróleum egyáltalában nem volt.

A következő tanuk, Panflea József és özvegy Ungár Arminné, valamint Livia Ilie a azt vallották, hogy szintén együtt voltak Temesváron Galló Jánossal a tüzet megelőző nap délután négy órától, másnap délelőtti és Galló egy percre sem távozott el a városból.

Azután kihallgatták a Galló-cég összes alkalmazottait, Szekeres Istvánt, Panflea Józsefet, Petrovics Miklóst, Schmidt Józsefet, Várics Ferencot és Erdélyi Istvánt, akik azt vallották, hogy a fizetésüket mindig pontosan megkapták Gallótól, nemcsak a tűz előtt, hanem a tűz után is, sőt bármikor, bármilyen összegű előleget is folyósított Galló részükre.

Reinmüller érdekes vallomása

Reinmüller Antal aradi lakos vallomásában előadta, hogy egy alkalommal találkozott Kohn Vilmossal, a vád koronatanujával, aki kijelentette, hogy addig nem nyugszik, amíg Gallót börtönbe nem juttatja, megmutatja, hogy nem lesz biztosítva s a többi majd elintézi Galló ellenségei.

Id. Galló János és Petrovics Miklós azt vallották, hogy tudomásuk szerint Galló tüze megalapításától biztosítva volt, nemcsak a tűz kitörése előtt négy hónappal kötött biztosítást.

Deák Antal tanúnak Kohn Vilmos kijelentése

Brandsch dr. alminiszter cáfol

Légből kapott revizionista magatartás

Bucurestiből jelentik: Dr. Brandsch Rudolf kisebbségi alminisztert az utóbbi napokban a reggeli lapok élesen támadták a bűnségi utjával kapcsolatos kijelentéseiről. A lapok szerint a miniszter több bűnségi közlésben kijelentette, hogy az általános gazdasági válságon csak a versaillesi békeszerződés módosítása enyhítené. Brandsch Rudolf ma nyilvánkozott az őt érő sajtótámadásokról és kijelentette, hogy a lapok által világgá kürtölt versaillesi reviziós magatartása teljesen légbőlkapott, amit csak ellenségei terjesztettek róla.

ientette, hogy azért haragszik Gallóra, mert elbocsajította a szolgálatból, azonkívül meghurcolta a lapokban és ezért nem tudott állást kapni.

Schmidt József, Galló raktárnoka elmondotta, hogy minden nap átvizsgálta a raktárt. A tűz napján is megtette és semmi rendellenességet nem tapasztalt. Már pedig, ha benzinnel fel lett volna a padló mosva, úgy azt észre kellett volna vennie. A raktárban sem petróleum, sem pedig benzin nem volt. Galló egyedül soha sem volt a raktárban és így ott nem készíthetett elő semmit az ő tudta nélkül. Azonkívül igazolta, hogy a raktárkönyvek pontosan voltak vezetve s azok a raktárban található áruk tényleges készletét tüntették fel.

A terhelő tanu memoriája

Popescu János volt pankotai csendőrmester előadta, hogy nyomban megjelent a tüznél s kihallgatta Csutár Filippet, a másik terhelő tanut, aki azonban kijelentette, hogy a tüzről semmit sem tud. Ezért nem is vette fel vele jegyzőkönyvet. A tüzre ezek után Csutár csak két év múlva emlékezett vissza.

Délután hallgatta ki Ionescu bírő a védelem egyik legfontosabb tanuját, Tass Gusztáv volt biztosítási igazgatót. Tass elő-

adta, hogy Kohn Vilmos mintegy négy héttel ezelőtt felkereste és előadta, hogy hajlandó a törvényszék előtt tétu vallomását visszavonni, hogyha lehet megoldást találni, hogy őt mentesítsék a hamis eskü következménye alól. Tass felkereste Kohn Vilmossal Hoffmann dr. védőt is, akinél szintén folytak ily irányú tárgyalások. Kohn előadta, hogy vallomásaért pénzbeli ellenszolgáltatást kapott, egy részét a tárgyalás előtt megkapta, a második részt azonban már nem kapta meg a tárgyalás után. Ugyanekkor elmondotta azt is, hogy ki volt, aki vallomására a szükséges utasításokat megadta.

Erről jegyzőkönyvet vettek fel, s ez alapján most Hoffmann dr., Galló védője hamis tanúzásra való felbujtás büntette miatt bűnvádi feljelentést tett Kohn Vilmos által megnevezett személy ellen.

A vád három tanuja

A vád három tanut jelentett be, akik közül Kiss Gyula, az Adria biztosító főosztályvezetője jelent meg, aki előadta, hogy Galló biztosításának megkötésekor neki is ajánlottak fel bizonyos részt, mivel azonban rossz információt kapott Gallóról, elállott a biztosítás megkötésétől.

Tassy, az Adria biztosító igazgatója nem jelent meg, míg egy Farkas nevű biztosítási tisztviselő kihallgatásától, aki jelenleg Magyarországon van s akinek megjelenését a vád részéről garantálták, de nem jelent meg a mai kihallgatáson, a törvényszék eltekintett.

Tassy igazgató kihallgatását a bíróság a jövő szombatra halasztotta, amelynek megtörtéte után az iratokat visszaküldik a temesvári táblához, amely új tárgyalást üz ki az érdekes perben.

Arad irodalmi szenzációja:

Kazinczy Lajos volt aradi vértanu-honvédtábornok feljegyzése édesapja, Kazinczy Ferencz halálának hiteles napjáról

Az aradi vár sáncai között végezték ki a magyar irodalom nagy reformátorának fiát — A vértanu fia feljegyzéséből kiderül, hogy Kazinczy Ferenczet pár nappal később ragadta el a kolera, mint ahogyan azt az irodalomtörténészek feljegyezték

Kazinczy Ferenc halálának centennáriuma: 1931 augusztus 23

A magyar irodalom reformátora, a nyelvújítás vezére, Kazinczy Ferenc, száz évvel ezelőtt hunyta le örök álmra szeméit. Áldozatul esett a nagy kolerajárványnak, amely százszámra szedte áldozatait.

A nagy magyar író halálának napját a magyar irodalom története 1831. augusztus 22-ben jegyezte fel. Most azonban kiderül a nagy tévedés, még pedig abból az önéletrajzból, melyet az aradi várban honvédtábornok, Kazinczy Lajos, a nagy író fia írt. Az aradi vértanu, akit 1849. október 20-án lőttek főbe az aradi vár sáncjai között, életrajzában a következőket írja:

„Első gyermekkorom éveim igen kellemesen teltek el addig, míg az én jó atyám az 1831-iki cholera-ban augusztus 23-án el nem halt. Ekkor érzettem én olyan szörnyű szívbeli fájdalmat, amelyet sohasem, mert előttem láttam azt a kedves kiszenvedett arcot és előttem láttam az én anyagi jószágú anyámat, amint kezeit tördelve siratta azt az embert, aki neki életében a boldogságot megadta és akinek lelke az ő lelkével feliesen összhangzott.”

A kolera Lajos is megkapta 11 éves korában s mint atyja feljegyezte, mindennapi rendes orvosságával édes anyja meggyógyította. Kazinczyné-Török Zsófia grófnő, öneláldozással ápolta a falu betegeit s családjába is az ő révén került a borzalmas betegség, amelynek azután az író is áldozatul esett.

Az augusztus 22-iki dátum Toldy Ferenc-től ered, aki irodalomtörténeti munkájában azt írja, hogy Kazinczy ezen a napon halt meg.

Ezzel szemben a nagy író augusztus 21-én még bent járt Ujhelyen a levéltárban. Mikor

meghalt, özvegye, nyomorára való hivatkozással azt kéri a megyétől, hogy boldogult férje napidiját augusztus 21-ig fizessék ki. Ha ő még 21-én hivatalában volt, akkor valószínű, hogy a gyilkos kór két nap múlva, 23-án végeztet vele. Ezt erősíti meg fia, a 29 éves honvédtábornok-vértanúnak életrajza is, aki szintén augusztus 23-át jelöli meg atyja halála napjának.

Kazinczy Ferenc halálát különben tévesen jelöli meg a Pallas nagy lexikon is, amely egyenesen augusztus 21-ét jelöli meg, mintha ezen a napon halt volna meg a nagy magyar író.

Kazinczy Ferenc halálának száz éves évfordulóján, augusztus 23-án helvezi a kegyelet, az elismerés és megemlékezés hervadhatatlan babérágát a nagy magyar író sírjára.

Az aradi mozik mai műsora

Negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ. Romániai premier. A TÁBORNOK. Zilahy Lajosnak világszerte ismert darabja nyomán készült Paramount remekmű. A raffinált izlés, a nagyvonalúság és az alkotó művészet csúcspontja. Rendezte Dimitri Buchowetzki. A főszerepeket Conrad Veidt és Olga Csehova játsszák briliáns művészettel. Kivülük Peter Voss és Trude Hesterberg alakítását kell kiemelnünk.

ELITE MOZGÓ. A CSEMPÉSZMENYASZ SZONY. Romantikus dráma, repriz. Főszereplők: Jenny Jugo és Enrico Benier.

GRADISTE MOZGÓ. A KÉMNŐ. Dráma. A főszerepeket Gerda Maurus és Rudolf Klein Rogge. (Előadások 7 és 9 órakor.)

H I R E K

Bájtal,

azaz

mire jó a füstött denevér pora?

A babona örökké él és a szerelem sem halt ki az emberek szívéből, ezt bizonyítja az alábbi érdekes história, amely a jugoszláv Jablanac községben játszódott le:

Vukomanovics Milka tizenkilenc éves jablancai leány beleszeretett egy jómodu legénybe, akit Milics Sztojánnak hívnak. A legény azonban nem viszonzta a leány érzelmeit, ami sok keserűséget okozott Milkának. Amikor a leány látta, hogy szépségével nem tudja meghódítani a legényt, elhatározta, hogy kerülő úton fogja ezt megpróbálni. Javasasszonyokhoz fordult, akitől tanácsot és bájtalt kért. A javasasszonyok azt ajánlották neki, hogy füstöljön meg egy denevért a kéményben, azután a denevért őrölje meg és a porból hintsen egy keveset Milics Sztoján kávéjába. A leány megfogadta a tanácsot és egy alkalommal, amikor együtt ettek a legénnyel, beleszórt a kávéjába egy csöppet. A szerzett por azonnal éreztetni kezdte hatását, de nem olyan irányban, mint ahogy azt Vukomanovics Milka várta. Sztojánnak gyomorfájdalmi támadtak és olyan rosszul lett, hogy még a tudós javasasszonyok sem tudtak mást tenni, mint elhívni az orvost, hogy az javítsa ki azt, amit ők elrontottak. Az orvos az első pillanatban megállapította, hogy mérgezés történt és nyomomban gyomormosást alkalmazott. Vukomanovics Milka közben annyira megijedt, hogy bevaltozott a család előtt, hogy ő az oka mindennek. A legény apja erre rátámadt a leányra, akit hozzátartozói védelmébe vettek úgy, hogy a két familia között parázs verekezés támadt. A zűrzavart Milka régi udvarlója, Krsztics Mirko arra használta fel, hogy a leányt megszöktesse. A leány eltűnését csak később fedezték fel és ekkor valamilyen kutatójárásra indultak. Velük ment Sztoján is, aki időközben jobban lett és látva, hogy milyen nagy a leány szerelme, azzal a gondolattal kezdett foglalkozni, hogy feleségül veszi Vukomanovics Milkát. A leányt hosszas keresés után meg is találták, Milka azonban kijelentette, hogy közben érzelmei megváltoztak és Krsztics Mirko mellett egész jól érzi magát.

Az orvos ezalatt bekötözte a verekezés sebesültjeit, majd pedig mindjárt meg is tartották az eljegyzést. Az esküvővel sem várnak sokáig és miután remélhető, hogy Milics Sztoján gyomra is rendbejön akkorra, valószínű, hogy az esküvőn ő fogja a vőfélyi tisztet betölteni.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változékony idő, egyes helyeken esővel.

— **Venezelosz görög miniszterelnök csütörtökön este Aradra érkezik.** Athénből jelentik: A görög kormány értesítette a román kormányt, hogy Venezelosz csütörtökön este 9 órakor érkezik a kurticsi határállomásra és Aradon keresztül folytatja útját Bucuresti felé.

— **Felakasztotta magát a szovjet kereskedelmi népbiztos.** Moszkvából jelentik: Fried kereskedelmi népbiztos tegnap felakasztotta magát és meghalt. Ő szervezte meg a szovjet egész külföldi külkereskedelmi hálózatát. Régebben az ukrán kormány tagja volt és ő képviselte Ukrainát a bresztlitovszki béketárgyalásokon. Később a szovjet berlini követévé nevezték ki. Hogy miért követte el az öngyilkosságot, nem lehet tudni.

Nincs a teremtsben nyertes csak én: Nyertem a Zsidó Korházak sorsjegyén!

— **A sajtényi bankigazgató ügye a vádtanács előtt.** Az aradi törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott a letartóztatásban levő Verisan Romulus bankigazgató ügyével, akinek szabadságra helyezését rendelte el, tekintettel arra, hogy bűnügyében a vizsgálat befejezést nyert. A vádtanács döntése ellen az aradi ügyészség fellebbezést jelentett be.

— **A lovagiatlan aradi vonatvezető.** Párva Sofia aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségen Maci György vonatvezető ellen, akivel összeveszett és aki verekezés közben súlyos testisérteket okozott neki. A vizsgálat megindult.

A mikrofón nem lehet tanu!

A féltékeny férj mikrofónon hallgatta ki felesége titkait — Érdekes válogatás a londoni bíróság előtt

New Yorkból jelentik: Egy féltékeny angol férj különös ötlete került most nyilvánosságra egy londoni válogatott kapcsán. A férj az egyik City-bank vezető tisztviselője, olyan elfoglalt ember volt, hogy napközben soha sem tudott otthon tartózkodni. Sejtette, hogy felesége, aki lényegesen fiatalabb volt, mint ő, megcsalja.

Utasítást adott a személyzet egy tagjának, hogy figyelje meg: nem fogad-e felesége gyanus férfitárogatókat? A megfigyelés nem vezetett eredményre. Az asszony tehát, ha hűtlen volt, házon kívül bűnözött.

Magán-detektívet nem akart fogadni a féltékeny férj, egyrészt azért, mert túlságosan költséges lett volna, másrészt pedig nem nagyon bízott a magán-detektívek pntosságában. Ezért különös ötletre jutott. Felesége szo-

bájába rejtett mikrofont szereltetett fel, amelyet összeköttetésbe hozott irodai telefonjával. Így tehát az irodából bármikor meghallgathatta, hogy felesége otthon szobájában mit beszél.

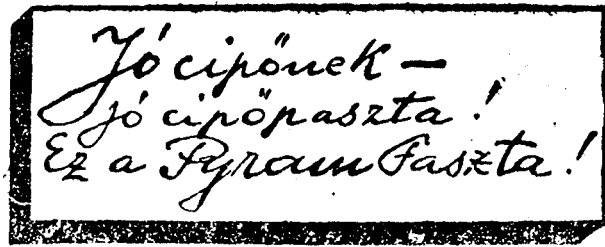
Kihallgatta többek között feleségének telefonbeszélgetéseit is. Az asszony bizony minden nap felhívott egy urat és megbeszélte vele a randevút. Egy alkalommal pedig, amikor az asszony nem jól érezte magát, megjelent nála háziorvosa, akinek aztán megdöbbenő vallomásokot tett. A férj kihallgatta ezt és gyorsírói jegyzeteket készített róla, majd beadta a válogatott felesége ellen. Az asszony mindent tagadott. A bíróság pedig, miután a férj a mikrofónon kívül más tanut nem tudott a bíróság elé állítani, nem vette bebizonyítottának a hűtlenséget és a válogatott elutasította.

Földi gépet fog hajítani

egy égitest sugara

Londonból jelentik: A csikagóti világkiállítás megnyitása alkalmával egy gépet az Arkturusz-csillagból érkezett fény sugarával fogtak megindítani. Az Arkturusz térfogata 27 milliószor nagyobb a napénál és a belőle kisugárzó fény negyven év után ér a földre. Ennél fogva a kiállításon, 1933. június 1-én felhasználható fény 1893-ban sugárzott ki a csillagból és Edwin Forst tanár a yerkesi csillagvizsgáló 40 hüvelykes óriási távcsővé fogja azt felfogni és egy nagyvonalú érzékeny fotoelektrikus készülékre vetíteni. Ezt az energiát átalakított fényt megfelelő erősítés után használják fel a gép indítására. Kíváncsian várjuk ennek a titokzatos gépnek a közelebbi leírását Csikagóból, mert szép és érdekes Forst tanár ur kísérlete, de mégis csak tudunk kéne, hogy — mire jó az egész?

— **Hamiskártyás aradi vadházastársak.** Maris Pál ismert hamiskártyás ma feljelentést tett az aradi rendőrségen vadházastársa Wiesenmayer Emma ellen, aki augusztus 17-én kétezer lejt lopott el tőle és azután eltűnt Aradról. Wiesenmayer Emma egyébként társa volt Maris Pálnak a hamiskártyázásban. A rendőrség az ügyben bevezette a nyomozást.

— **Beiratkozások az aradi „Iosif Vulcan” gimnáziumba.** Szeptember 1-én délutáni 2 órakor az első osztály felvételi vizsgája, sorrendben először a román, utána pedig a magyar tagozat. Beiratkozásokat már elfogadunk. Ugyancsak szeptember 1-én délután 2 órakor kezdődnek a rendes tanulók javító vizsgálatai, amelyek szeptember 2-án egész napon át folytatódnak. A javító vizsgálatok sorrendje az intézet hirdető tábláján megtekinthető. Megnyitván a IV. osztály, a harmadik osztályt végzett növendékek felszólítanak a negyedik osztályba való beiratkozásra. Ami magát a beiratkozásokat illeti, azok augusztus hó 25-től augusztus hó 31-ig bezárólag történnek. Természetes, hogy a javító vizsgák tanulók a javító vizsga letétele után fognak minden akadály nélkül beiratkozni. Mondott időn belül mindenki iratkozzék be. Szeptember 1-én reggel 9 órakor az intézet dísztermében megnyitó ünnepély, amelyen az összes növendékek tartoznak megjelenni. A tankönyvek jegyzéke az összes könyvkereskedésekben megvan és az intézet hirdető tábláján is megtekinthető. Az előadások szeptember 3-án csütörtökön reggel 7 órakor (október 1-től 8 órakor) kezdődnek. Évi tandíj 1200 lej, amely alól a szegénysorsú és jó tanulók felmentést nyerhetnek. Arad, 1931 augusztus 17. Directione scolara: Mihail A. Vitez, director.

Felrobbant egy rakéta

a szatmári tüzoltótorony tetején és öt embert megsebesített

Szatmárról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt szombaton este Szatmáron. Vasárnapra tüzoltó-ünnepélyt hirdettek és a népiünnepély reklámozására toronyzenét rendeztek. Puscasiu Aurel tüzoltó-parancsnok maga is felment a tüzoltó-toronyba, ahol próbából egy rakétát akart kilőni.

A tizenhatos vadász-fegyverből kilőtt rakéta azonban közben felrobbantotta a vadász-oszvet, Puscasiu jobb kezefejét megsebesítette és megsebeszte Cegenyi Merenc önkéntes tüzoltót, Gerényi Pál parancsnokot és két katonazenészt. Puscasiu kezét szombat éjjel a kórházban amputálták. Cegenyin koponya-lekeletét hajtottak végre. A többi sebesülések nem súlyosak.

— **Az oravica magyar párttagozat közgyűlése.** Tudósítónk jelenti: A Magyar Párt oravica tagozata rendes évi közgyűlést tartott, amelyen az országos központ részéről Jakabffy Elemér dr., a temesvári Magyar Párt részéről Gyulay János dr. elnöki tanácsstag és Nagy Károly, Resicáról Jakab Béla társelnök, Boksánbányáról Schnitzer Ferenc elnök vettek részt. Briger József elnök megnyitó beszéde után Szathmáry Lajos ügyvezető elnök beterveztette az évi jelentést, mely az elmúlt év eseményeit sorolja fel és megemlíti, hogy az állami elemi iskolában levő iroda Veress Imre titkárral működése alatt élénk működést fejt ki. Nagy serelem az oravica magyarságnak, hogy az állami elemi iskolában nincs magyar tagozat. Szabó Pál pénztáros előterjesztése után részleges tisztújítás következett. Társelnök lett Szabó József dr. ügyvéd, alelnökök Belgráder Alfréd nagykereskedő, Lőrincz Samu evangélikus lelkész, Bartal dr. bozovicsi ügyvéd; jegyző ifjabb Koncz Pál kereskedő, népirodai vezető Veress Imre. Válsztmányi tagok: Haraszi János, Liptai József, Juhász András és Weisz Ernő. Páll György dr. a bányási központ múlt évi működését ismertette, Gyulay János dr. az ifjúság megszervezésének fontosságáról beszélt, Jakabffy Elemér dr. további kulturális működésre szólítja fel a tagozatot. Politikai működése a jövőben is csak második feladata legyen. Ezután Jakab Béla a resicai és boksáni magyarság üdvözlését tolmácsolja, majd Briger József elnök berekeszti a közgyűlést. Ezt a Korona-szálló kerthelyiségében bankett követte, majd este a Lovászkerth vendéglőben, a tagozat kulturális javára működvelői előadást tartottak. Szerepeltek Király János, Kokuszi Gergely, Juhász István, Labustik Etus, Spitzer Andor, Urbán Erzs, Lösch Annus, Volek Antal, Weisz Ernő, Weisz Teri, Bartos Imre, Spitzer Tibor. Kádár Margit Balázs-dalekat énekelt, Szathmáry Lajos dr. szellemesen konferált.

— **Az ujszentannai állami gimnázium.** az elterjedt hírekkel szemben, a következő tanévben újra megnyitja kapuit. Beiratkozásokat az intézet igazgatósága augusztus hó 24-étől kezdve fogad el, augusztus hó 30-ig. A javító- és magánvizsgák szeptember hó 1-3-ig zajlanak le. Az előadások szeptember 5-én kezdődnek meg az eddigi rendeletek szerint.

A szovjet megadta Lindbergh ezredesnek az engedélyt Oroszország átrepülésére

A hét végén várják Moszkvában a vakmerő pilótát

Párisból jelentik: Rigai jelentés szerint Petrov Pavlovskij rádióállomásnak sikerült érintkezést találnia Lindbergh ezredessel, aki Moszkva felé vette útját. A szovjet hatóságok megadták részére az engedélyt, hogy elrepüljön Oroszország felett. Moszkvában a hét végére várják az ezredest.

Ujabb földrengéseket jeleztek Európában a szeizmográfok

A belgrádi földrengést-jelező intézet jelentései

Belgrádból jelentik: A belgrádi földrengést-jelező intézet készülékei ma délelőtt tíz óra negyvennyolc perckor erős földrengést jeleztek, amely Belgrádtól mintegy négyszáznegyven kilométer távolságra lehetett. A földrengés ereje huszonöt mikron volt. Az intézet készülékei délután három óra huszonnyolc perckor ismét földrengést jeleztek, amely kétezer méter távolságra lehetett és amelynek ereje 230 mikron volt.

— **Miklós herceg Varsóban.** Varsóból jelentik: Miklós román herceg holnap, ideérkezik. A herceg, aki a román hadsereg főfelügyelője, főleg azért tesz látogatást Varsóban, hogy kapcsolatot létesítsen a román és lengyel aviatika között. A látogatást a lengyel körök a lengyel-román barátság újabb meggyílvánulásának tekintik.

— **Megakadtak a román-olasz kereskedelmi tárgyalások.** Rómából jelentik: A Corriera della Sera írja: Néhány lap olasz-román kereskedelmi politikai tárgyalásokról ír, amely állítólag Rómában folyik. Illetékes helyről azt az értesülést szereztek, hogy ezek a tárgyalások, amelyeknek a feladata a mostani szerződések kiegészítése volna, nem csekély nehézségekbe ütköztek. Következésképpen feltehető, hogy a tárgyalásokat egyelőre elhalasztották.

— **Hijunkás tüntetés Budapesten.** Budapestről jelentik: Kedden este 21 óra 30 perckor a Körúton, a Rákóczi-ut és Király-uca között egy ötven-hatvan főből álló suhanc társaság „munkát, kenyeret!” felkiáltással tüntetni kezdett. Az előkezdett rendőrszemek szétugrasztották a fiatalokat és közülük hatot előállítottak.

— **Barátságos moderben folynak a magyar-csehi kereskedelmi tárgyalások.** Lillafüredről jelentik: Délután ismét megkezdtek a magyar és csehi delegátusok a kereskedelmi szerződés tárgyalását. Az általános eszmecsere után a két delegáció haladéktalanul megkezdte a még elintézetlen kérdések befejezését. A delegátusok naponta összeülnek a tárgyalásokra és megállapítható, hogy a megbeszélések a lehető legbarátságosabb szellemben folynak.

— **Leégett egy világosi csűr.** Tegnap este a villám beütött Dobos Mihály világosi csűrjébe, a melyet felgyújtott. A csűr teljesen leégett még mielőtt a községi tűzoltók kivonulhattak volna. A kár tízezer lej.

„A férfi mindig ur legyen,

Kozma kalapot vegyen”

Budapest, Károly-körút 3, a sarkon.

— **A Városi Zenede új tanéve.** Az aradi zenede ifjonti erővel szervezkedett a szeptember 1-én kezdődő tanévre. Minden növendéknek 300 lej havi tandíj ellenében lehetővé tétetik, hogy magát az arra igazán hivatottak keze és állandó felügyelete alatt a magánéneken, hegedű, zongora, cselló, cimbalom és bármely fuvós hangszer játékában tökéletesíthesse az akadémiai tantervek alapján. Az iskolát fenntartó aradi Zenekedvelők Egyesületének folyó hó 16-án tartott közgyűlése jóváhagyta az igazgatóság által a jövő tanévre előterjesztett nagyszabású és minden ízében modern programot. A beiratások szeptember elején kezdődnek, délutánonként.

— **Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságánál, általános rosszullétnél, ígyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet.**

Többszörös gyilkost tartóztatott le a budapesti rendőrség, aki Romániából szökött Magyarországra

Fanasztikus mesével védekezik a betörő — A nagyváradi törvényszék szenzációs átirata

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék néhány nappal ezelőtt két évi fegyházra ítélte egy Baráth János nevű román illetőségű fiatalembert, aki betörés miatt állott a törvényszék előtt. Baráth a főtárgyaláson rendkívül érdekes vallomást tett arról, hogy miért szökött át Magyarországra. Elmondotta, hogy egy este Nagyszalontán, ahol lakott, két alak követte. Egyedül volt és ezért futásnak eredt. A férfiak utána lőttek, amire ő viszonzotta a tüzelést. Erre jalkiáltást hallott. Megremült, hogy gyilkossá lett és ezért a határnak vette útját. Az országot mentén a mezőn kóborolt, amikor egy autó tűnt fel mögötte, amelyben csendőrök

ültek. A csendőrök felismerték és rálöttek. Ő ismét visszalőtt, mire a csendőrök abbahagyták az üldözését és visszafordultak. Erre tovább menekült és sikerült is átjutnia magyar határon. Budapestre jött, ahol nyomora miatt betörésre kényszerült. A bíróság nem adott hitelt a fantasztikus mesének s kérdést intézett a nagyváradi törvényszékhez, ahonnan most az a válasz érkezett, hogy Baráthot lopás miatt körözték Romániában. A csendőrök egyszer fölismerték és üldözni kezdték. Baráth erre rájuk lött és kettőt közülük megölt, egyet pedig megsebesített. Az ügyben, a dolog ilyen fordulata miatt, diplomáciai eljárás indult meg kiadatása érdekében.

LEGUJABB

Ünnepélyesen fogadták a Graf Zeppelint Londonban

Ileana hercegnő és Habsburg Antal főherceg megérkeztek az angol fővárosba

Londonból jelentik: A Graf Zeppelin ma este megérkezett a hanworti repülőtérre. A Zeppelinnel, mint ismeretes, Londonban utazott Ileana hercegnő és férje, Antal főherceg is. A repülőtéren Montagu légügyi államtitkár üdvözölte dr. Eckenert, akinek elismerését fejezte ki a légi teljesítményért, majd pedig átnyuj-

totta azt az aranszivartárcát, amelyet az Angliában lakó németek ajándékoztak a Graf Zeppelin parancsnokának. Eckener meghatótan köszönte meg az elismerést és az ajándékot, majd pedig a Graf Zeppelin 24 órás körrepülést tett Anglia felett, főleg angol utasokkal.

A Nautilus elindult az északi sarkra

Délután négy órakor érkezett az utolsó jelentés

Osloból jelentik: A Spitzbergából érkező órákor utnak indult a sarkvidéki vizekre. Az első jelentés szerint, a Nautilus ma délután körül 70 hordó olajat vett fel a tengeralfutáró.

Letartóztatták a sikkasztó kolozsvári bankigazgató apósát

Az Autoglob egyik tisztviselője is az ügyészségen van

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári ügyészség indítványára a vizsgálóbíró ma letartóztatta Győry Viktort, a sikkasztó Lőrinczy Mózes bankigazgató apósát és Némethy Imrét, az

Autoglob-cég tisztviselőjét, mivel mindkettőjük ellen az a gyanu merült fel, hogy aktív részük volt Lőrinczy sikkasztási manővereiben.

Halálos repülőszerencsétlenség Angliában

Az üléshez szíjjazott pilóta a tengerbe fulladt

Londonból jelentik: A calshoti repülőpályán, a Schneider-kupáért folyó versenyen ma szerencsétlenség ért egy hydroplánt. A hydroplán röviddel felszállása után ingadozni kezdett, majd pedig lezuhant a tengerbe és el-

merült. Brinton pilóta-hadnagy, aki az indulás előtt az üléshez szíjjazta magát, a tengerbe fulladt. A szerencsétlenül járt pilóta-hadnagy holttestét a géppel együtt emelték ki a tenger hullámaiból.

— **A láрма — a baktériumok ellensége?**

Newyorkból jelentik: Ha magunk körül állandóan nagy zajt tudnánk csapni, akkor csökkentenék a baktériumok fertőző veszélyét. Ezt állítja a texasi egyetem bakteriológusai, O. B. Williams dr. és Newton Gaines professzorok. A két tudós hosszú kísérletekből vonta le ezt a következtetést. Kísérleteik folyamán egy rendkívül érzékeny nikkelcsőbe magasfrekvenciájú áramot vezettek. A cső egyik végét vízzel delt tartályban helyezték el, amelyben egy tégelyben élő baktériumok voltak. Az áram megindítása után különös zaj támadt, amely heves mozgásba hozta a vizet is. Egy óra múlva a baktériumok legnagyobb része elpusztult. Williams szerint a magas hangok képesek még a vértetecskéket elpusztítására is. Bakteriológus körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a két tudós további kísérletei elé.

— **Csirkelökövű szökött le egy aradi betörő.** Pap Lajos 24 éves ismert betörő, aki foglalkozására nézve órák, ma előállították a rendőrségre, mert négy pár tyukot lopott a piacon.

— **Vallásellenes propagandát üzött Arad megyében.** Az aradi csendőrségre ma délelőtt előállították Dinca Ciolac 35 éves temesvári lakost, foglalkozására nézve laboráns, aki Arad megyében több faluban vallásellenes propagandát folytatott. Dinca Ciolacot átadták az aradi szigurancának.

Pesten legyen az első utja

Kozma Lajos kalapos

annak inge, pyzsamája finom

distinguált, divatos.

Kozma Lajos Budapest, Károly-körút 3, a sarkon.

— **Megjelent a Színházi Élet Szent István-napi albuma.** A szokottnál is gazdagabb kiadvány és tartalommal jelent meg Incze Sándor hetilapjának Szent István-napi albuma. Krudy Gyula, Erdős Renée, Incze Sándor, Karinthy Frigyes, Nagy Endre, Szász Zoltán írtak érdekesebbnél-érdekesebb cikkeket ebben az albumban. A rengeteg riport, cikk és novellán kívül szindarab, regény, kotta, gyerekújság, kézimunkaiv-melléklet van még az új számban. A Színházi Élet egyes példányainak ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-uca 8.

Ejszakai szerelmi vihar Balatonföldváron — három felvonásban

A hősnő: Titkos Ilona, a hős: Egyed Zoltán hírlapíró — Az első felvonás tragikus intermezzói, a második felvonás csattanói végül is happy enddel végződnek a harmadik felvonásban...

A színésznő és a kritikus bonyolult históriája egy balatonmenti szállodában

A szép magyar tengerpart: a Balaton fürdőhelyeinek üdülőt és egész közönségét érdekes és pikáns esemény tartja izgalomban: Balatonföldvár csendes nyarutói napjainak érdekes színpadja akadt, mely a nyugalmas üdülőhely közönségét felrázta vakációzásból.

A napokban ugyanis berobogott elegáns luxusautóján Balatonföldvára Titkos Ilona, a ragyogó mosyláról és kitűnő izléssel összeállított garde-robe-járól híres budapesti színésznő. Egyed Zoltán, az ismert színházi hírlapíró kíséretében megállottak a „Kupa vezér”-hez címzett szállodában. Egész nap strandoltak, üdültek és szórakoztak, mint más közönséges halandók és fürdőzők és esténként intim kettesben vacsoráztak a szálló terrasán. Így ment ez szombat estig, amikor a késő éjszakába nyúló vacsorázgatás után felmentek szobájukba és a szállodára az éj csendje borult. Azonban hamarosan különös lármára verte fel édes álmunkból a szálló vendégeit, amely lármát Titkos Ilona szobája felől hallatszott.

A szálloda személyzete a felébredt vendégekkel egyetemben hamarosan összesereglett a művésznő szobájának ajtaja előtt, ahonnan dulakodás zaja hatolt ki a folyosóra. Csakhamar megjelent Titkos Ilona alakja a felszakított ajtó nyílásában és kétségbeesett sikollyal rohant végig a folyosón, egyre kiáltozva:

— Segítség! Megöl! Megöl!...

A drámai jelenet hatásától megdermedt közönség sorai között nyílegyenesen a szobafőnök lakása felé tartott, ahol azzal lepte meg az álmából felriasztott szobafőnököt, hogy az ugyancsak Balatonföldváron nyaraló Bus Fekete Lászlóék szobája iránt érdeklődött. Midőn a szobafőnök halandó volt őt odaig kalauzolni, Titkos Ilona elindult Bus Feketeékhez, ahol — miután a népszerű író és feleségét álmából szintén felzavarta — menedéket is talált.

Ugyanitt kötött ki néhány perc múlva Egyed Zoltán, az ismert színikritikus is, aki Titkos távozása után hamarosan szintén megjelent a folyosón. Megtudta azt, hogy a művésznő Bus Feketeékhez menekült, utána ment és bebocsátást kért. Itt folyt le azután a színiáték másod-

dik felvonása: Egyed könyörgésre fogta a dolgot, amire az ajtó előtt állók biztosra vették a kibékülést. Azonban a második felvonás — ezuttal is szokás szerint — éles „csattanóval” fejeződött be, mely után megjelent újra a folyosón a magából kikelt hősnő, végigrohant a folyosón és eltűnt egy idős hölgy szobájában. Nem telt bele azonban két perc sem és Egyed Zoltán izgatott hangulatban, ami talán érthető volt, szintén megjelent a folyosón és dörömbölni kezdett az idős urhölgy szobájának ajtaján, amely hamarosan meg is nyílt és egy álmos szemű öregasszony kérdezte méltatlankodva a hírlapírótól:

— Kit keres itt?

S mikor Egyed kétségbeesetten magyarázta, hogy itt látták eltűnni Titkos Ilonát, az idős urhölgy rendületlenül tagadott, mivel a művésznő ekkorra már a szobaasszony kemény szalmazsákjában bujt meg, hogy pihenést találjon. Egyed Zoltán ekkor megtörtén távozott, autójába vetette magát és berobogott a pirkadó hajnalban — Titkos Ilona autóján Budapest felé...

A történet azonban mégis happy enddel végződött. Néhány nap múlva — mint a harmadik felvonásban szokás — a hős és a hősnő kibékültek s most boldogan élnek, míg meg nem halnak... Hiába, Egyed Zoltán, aki az egyik budapesti hétfői lapban friss, pikáns ízű pletykákat talál fel minden alkalommal a kulisszák festett világából, nem ugrott be annak a kőszá mendemondának, hogy Titkos Ilona csakis így szeret befejezni minden csendes barátságot, így volt ez gróf Eszterházyval is, no meg a Krausz Simivel is. De Egyed nem hagyta magát ilyen kurtán elintézni s így az érdekes balatoni vihar hullámai szépen elsimultak...

SPORT KÖZLÖNY

Mégis csak tizennégy csapattal indul meg a nemzeti labdarugó-bajnokság

A Ripensia is részvesz a bajnokságban — Hat aradi bíró fog vezetni nemzeti bajnoki meccseket

Bucurestiből jelentik: A Biroul Federal szombati ülésén foglalkozott az egyesületek braszói konferenciájának a nemzetközi bajnokságra vonatkozó határozatával. A szövetség úgy döntött, hogy a bajnokságban tizennégy csapat fog résztvenni, melyek a következők: Bucuresti: Unirea-Tricolor, Juventus, Nagyvárád: NAC, Törökves, Arad: AAC, Gloria, Kolozsvár: Universitatea, Romania. Nagyszeben: HTV. Brassó: Brasovia, Ploesti: Prahova. Resica: UDR. Temesvár: Ripensia, TAC.

A szövetség döntése szerint tehát Bucurestiből nem négy, hanem csak két csapat fog játszani a nemzeti ligában, amit az erdélyi egyesületek elégtétellel vehetnek tudomásul. A kijelölt csapatok közül az Universitatea még nem döntött véglegesen a részvételre vonatkozólag, ha más programbeosztása miatt lemondana, úgy helyébe a KAC vagy a Haggibor fog kerülni.

A bucaresti-i ülésen határozatilag kimondták, hogy Aradról hat bíró fog vezetni nemzeti bajnoki mérkőzéseket és pedig a következők: Oravetz, Burdán, dr. Craznic, Matuz, Czégka és Vladovits kapitány. Ezen megítéztetés méltán érte városunk kiváló játékvezetőit, akik mind egytől-egyig rászolgáltak erre a megnyilvánuló bizalomra.

Augusztus 30-án ünnepli tiz éves fennállását a Hakoah.

A Hakoah sportklub augusztus 30-án ünnepli meg fennállásának 10 éves jubileumát. Ez alkalmára meghívta váradról a Makkabeát és a Törökvést. A Hakoah a Makkabea ellen fog játszani, míg a Törökvésnek az AAC lesz az ellenfele. A jubileumi ünnepség alkalmából zászlót fog felszentelni a Hakoah. A program részleteit annakidején közölni fogjuk.

Vasárnap délelőtt a váradai Törökvés old-boy-csapata játszik Aradon.

Érdekes mérkőzéseket bonyolítanak le vasárnap délelőtt az AAC pályán. 9 órakor veszi kezdetét a sporthírlapírók alkalmi csapatának mérkőzése az ATE old-boy ellen. Utána a textil-gyár, az evezős egyesület válogatott csapatával fog megmérkőzni. Főmérkőzést a váradai Törökvés old-boy csapata az AAC old-boy csapata ellen játszik. Utóbbi mérkőzésnek revász jellege van. Mint ismeretes, Váradon az AAC „Bomba szivarok” csapata 6:1 arányú súlyos vereséget mért a Törökvés öregjeire. Most a váradai old-boyok minden igyekezetükkel azon vannak, hogy megmutassák, hogy a váradai öregek is tudnak futballozni. Nagyon kell tudni a váradai öregeknek, hogy legyőzzék a kiváló AAC old-boyokat.

Megtörtént az Európa vízpoló sorsolása

Magyarország mérkőzéseinek sorrendje — Biztosra vehető Bárány dr. győzelme

Budapestből jelentik: Ma megejtették az Európa vízpoló torna sorsolását. Eszerint Magyarország vasárnap a franciákkal, hétfőn az csehekkel, kedden a svédekkel, csütörtökön a csehekkel, pénteken a németekkel, szombaton a belgákkal küzd meg. A 100 méteres gyorsúszásban Bárány az előfutamon során igen gyenge ellenfelet kapott nem úgy azonban Székely, aki mindárt a cseh Steimerrel és a francia Tarrissal kerül össze.

Leánykereskedelmi központokat lepleztek le Hollandiában

Állászerzés ürügye alatt csalták hálójukba a tapasztalatlan német leányokat — Két kiskorú leányka megdöbbenő vallomása

Amsterdamból jelentik: A holland rendőrség két veszedelmes leánykereskedelmi központot leplezett le.

Több évig tartó kutatás után a rendőrség letartóztatott egy házaspárt, amely évek óta azzal foglalkozott, hogy német leányokat csalt Hollandiába állászerzés ürügye alatt, ott azután a tapasztalatlan leányokat nyilvános házának eladták.

A rendőrség ez alapon rajtaütött egyik

nyilvános házban, ahol két ilyen kiskorú leányt őriztek, akaratuk ellenére. A leányok vallomásából kiderült azután az egyik leánykereskedelmi hálózat egész szervezete. Hasonló eset történt Almelo városában is, ahol a rendőrség szintén egy házaspárt tartóztatott le, amely hirdetések útján csalta magához a német leányokat és azzal az ürügygyel, hogy vendéglőben szereznek nekik állást, nyilvános házakba juttatták őket.

Olyan gyorsan repül az »S. 6. B.« angol repülőgép, hogy alig lehet látni

Óránként 400 mérföldes sebességgel repül állítólag az új légi-csoda

Londonból jelentik: A Southampton melletti calshoti repülőversenypályán a napokban próbálták ki a világ leggyorsabb járművét, egy Vickers-féle Rolls Royce repülőgépet, amellyel Anglia a szeptember 12-én tartandó Schneider-repülőversenyen fog résztvenni. A gép neve: „S. 6. B.”, az előző angol versenygéptípusoknál jóval erősebb, a benzinkészlet lagnagyobb részét a belülről üres hydroplán-tutajokban tartják. Felületének tulajdonságait részben teljesen befedi a hű-

tőcsövek, amelyet azért „repülő radiátor”-nak neveztek el.

Az új géppel állítólag elérték az óránként 400 mérföldes sebességet, amivel kilenc óra alatt lehetne a london-newyorki utat megtenni. A jelenlegi világrekordot, 357,7 mérföldet, Orlebar angol rajparancsnok tartja. A teljes sebességgel repülő „S. 6. B.”-t szabad szemmel alig lehet követni, szárnyai a levegőt szelve, a repülő gránátra emlékeztető süvítést hallatnak.

„Egy szál gyufa szebben beszél...”

Változatos eszmecsere Ivor Kreuger vezértitkárával, Johansen urral, aki Romániába jön, fél az öngyújtóktól, állandóan repül, kijelenti, hogy addig nem lesz rend a világon, amíg a gyufafogyasztás nem emelkedik, de végül is a világ legszebb földjének Erdélyt tartja!

Bécsből jelentik: A Caffé Stadtpark terraszán ezt mondja egy ismerősöm:

— Nézze meg azt az embert ott, aki azzal a letfátyolozott nővel beszélget. Látja? Tudja ki az? *Ivor Kreuger, a svéd gyufakirály titkára.* Kedves gyerek, ha akar, beszélhet vele.

Ismerősöm névjegyet küld *Johansen* urnak, aki szőke, kékszemű és olyan nyugodt, hogy szinte már apatikusnak tűnik fel.

A következő pillanatban odaint bennünket. Bemutatkozás. A letfátyolozott nő a felesége. Bécsi asszony. Johansen ur jól tudott németül — de nem akar interjút adni.

— Pont ön legyen az első, aki engem megszólaltasson, amikor amugy sincs mondanivalóm? Én üzletember vagyok, kozmopolita, aki azt sem tudom, hogy hol van a lakhelyem. *Holnap Bucurestibe repülök, onnan meg Budapestre s utána Stockholmra.* Én folyton a repülőgépen, a vonaton, vagy autón ülök. Talán ön jobban tudná megmondani, hogy mi újság a nagyvilágban?

Kreuger titkára elmosolyodik, amiben a felesége is segít neki. Azután sokáig másról folyik szó. De amit ez az ember mond, az rendkívül érdekes. *Johansen nagykapitalista, abból a típusból, amely a világháború után került felszínre.* Széles látókörrel, abszolút gazdasági és politikai tájékozottsággal és egy dús gazdag ember fölényével. Ez a típus az államkapitalizmus árnyékában terebélyesedett ki. Nagyvonalu, de emellett a legkisebb részletekre is kiterjedő. Nyugodtan, szinte túl lassan beszél, amit mond, az feleségének szól. Csak vele törődik, neki akar tetszeni. (A felesége egyszerű fekete kosztümben van, ujdívat kosztümben.)

Rossz üzlet a gyufa

— A gyufafogyasztási statisztikából sok mindent meg lehet állapítani. Ez a statisztika pedig rosszat mutat. Ma még nem tudjuk pontosan, vajon az öngyújtó okozza a gyufafogyasztás hanyatlását, vagy pedig a megrosszszabodott gazdasági viszonyok. Azt hiszem, hogy nem tévedek, ha az utóbbit tartom valószínűbbnek. Például: *Romániába rengeteg pénzt öltünk be az eljövendő üzlet reményében.* Magában az üzletben nem csalódtunk, az bevált, de nem olyan mértékben, ahogy vártuk. Higgyék el, egy szál gyufa sok mindent mond. Mi már rég megállapítottuk, hogy az európai ember standardja mélyen leszállyt. Sokkal kevesebb gyufát fogyaszt az európai, mint azelőtt.

A nagyváradi vasuti főpénztáros és a — végrehajtók

Megoldódott az eltűnt 50 ezer lejes bankóköteg titka. Végrehajtók elől mentette a pénztárt a főpénztáros, amikor az egyik bankóköteg a szekrény alá gurult — Tanulnak az esetből a nagyváradi ügyvédek —

Nagyváradról jelentik: Hirt adtunk róla, hogy a nagyváradi vasuti főpénztárból nyomtalanul eltűnt 50 ezer lej és a rendőrség megkezdte a nyomozást a vasuti főpénztárban felfedezett 50 ezer lejes hiány ügyében. Már első pillantásra látszott, hogy bűncselekményről nem lehet szó, hanem *elszámolási hibát gyanítottak.* A hibát, amint később megállapították, tényleg a pénztáros követte el, azonban nem az elszámolásban, hanem másutt. Az 50 ezer lejes köteget ugyanis teljesen hiánytalanul megtalálták egy szekrény alatt, ahová a pénztáros leejtette. Kiderült, hogy amikor a pénztáros elakarta vinni a pénzkészletet a pénztárból, ejtette le véletlenül az 50 ezer lejes csomagot.

Sokkal érdekesebb azonban az, hogy *miért vitte el a pénzt a kasszából a pénztáros.*

A CFR ugyanis köztudomásúlag nem szeret fizetni. A vasut ellen balesetekből, szállítási áruhiányokból kifolyólag nagyon sok kártérítési per van folyamatban, azonban a bíróság hi-

Görögországi exportunk harminc százalékkal esett, hasonló számokkal rendelkezünk számos más államból is. Pedig *addig nem lesz rend Európában, amíg a gyufastatisztika nem emelkedik!*

Ezen pedig könnyen lehetne segíteni és ezt mi, svédok, már régebben meg is tettük. *Le kell építeni a hadseregeket. Évente 10 milliárd aranyfrankot takarítanak meg az európai államok.*

— És ezért a pénzért Kreuger-gyufát kellene venni, nem? — szól közbe nevetve az asszony.

Johansen kap a szót:

— *Oh, nem!* Ez a pénz az emberek zsebében maradna meg és a többek közt gyufát is vennének belőle.

Látom, hogy végre belemelegedett a beszélésbe és megkérem, hogy meséljen Kreugerről valamit.

— *Ő kérem, nagyon egyszerű ember. Dolgozik. Kora reggeltől késő estig. A munka a szenvedélye.* Más nem érdekli őt. Többet nem is tudok róla mondani.

Az aradi üzletfiosztogató önként jelentkezett, csak hogy édesanyját megkímélje a rendőri vallatástól

Rónai István elfogatásának érdekes körülményei — Amikor a detektív modern pszichológiai eszközökkel „dolgozik”... — Aki éveken át meglopta kenyéradó gazdáját — Befejezés előtt áll a rendőri nyomozás

Az Aradi Közlöny mai számában beszámolt arról, hogy az aradi rendőrség sorozatos tolvajlásoknak jutott a nyomára, amelyeket Rónai István mechanikus az aradi Hammer Vilmos-cég terhére követett el. Rónai az ellopt tárgyak eladásával Biró Istvánt bízta meg, akit a rendőrségnek még a tegnapi nap folyamán sikerült elfognia. Azt azonban, hogy Rónai István hol tartózkodik, a rendőrség nem tudta.

Zevelcuta detektív, — aki az ügyben a nyomozást vezette — tegnap este Rónai István Kálvin János-uccai lakására ment, azonban a mechanikus-segédet nem sikerült ott ta-

lálni. A detektív ekkor egy jó ideig várt a ház kapuja előtt. Amikor látta, hogy Rónai nem jön, a mechanikus édesanyjának lakására ment, azonban Rónait itt sem találta. Az egész éjszakát Rónai és annak édesanyjának lakása között megfigyelésben töltötte el, azonban a Hammer-cég tolvaj segédje csak nem jelentkezett. Reggel fél hat órakor aztán Zevelcuta detektív felvitte magával a rendőrségre Rónai édesanyját, hogy azt ott kihallgassa.

Alig kezdődött meg azonban a kihallgatás, megnyílt a detektív-szoba ajtaja és azon át egy csapzott hajú ember lépett be: Rónai István. A mechanikus elmondotta, hogy már két nappal és két éjszakát töltött künn a Maros partján étlen-szomjan, mert nem mert hazamenni, mivel tudta, hogy a rendőrség a nyomában van. Ma reggel mégis ellátogatott édesanyja lakására és amikor megtudta, hogy azt felvitték a rendőrségre, úgy döntött, hogy önként jelentkezik a bűnügyi hatóságok előtt.

— Önök már a nyomomban voltak — mondotta — bármikor elfoghattak volna, így tehát okosabbnak tartottam, ha jelentkezem.

Vallomásában elmondotta, hogy azalatt a három év alatt, amíg a Hammer Vilmos-cég szolgálatában állott, szinte minden este ellopt valami árucikket, amelyeket aztán az évek folyamán összegyűjtött. Amikor két hónappal ezelőtt kikerült állásából, úgy döntött, hogy eladja a lopott tárgyakat. Egy részét ezeknek egyébként még régebben a Marosba dobta.

A Hammer Vilmos-cég ma leltárt szolgáltatott be a rendőrségre, amelyben kimutatja, hogy 105.473 lej értékű áru hiányzik raktárból és ezt természetesen Rónai István sorozatos lopásainak tulajdonítja. Rónai, bár beismeri a sorozatos lopásokat, kijelentette, hogy az ellopt áruk összege nem tesz ki százezer lejt, sőt annál sokkal kevesebb. A rendőrség az ügyben természetesen tovább folytatja a nyomozást, amely minden valószínűség szerint már a közeli napokban befejezést nyer és Rónai Istvánt ekkor átkísérik az ügyészségre.

Amerikai leány és fiatal indián férfi tragikus szerelmi regénye

A fiatal nő néprajzi tanulmányokat végzett az indián-rezerváció területén és közben belebolondult az apache-törzs minden férfi-tagja — Romantika az őserdőben — Egy kanyonban találták meg a szép Miss Henrietta Schmerler holttestét.

— Féltékeny apache-nők gyilkolták meg a tudós fiatal leányt —

Newyorkból jelentik: Az elmúlt napokban igen titokzatos körülmények között gyilkolták meg az indián-rezervációban egy huszonöt éves ragyogó szépségű leányt, Henrietta Schmerler, a newyorki Kolumbia-egyetem hallgatóját.

A gyilkosságot a nyomozó hatóságok még nem derítették fel teljesen, de minden jel arra utal, hogy Miss Schmerler féltékeny indián nők tették el láb alól.

A tehetséges egyetemi hallgatót a doktori fokozat elnyerése után a Kolumbia-egyetem nagyobb ösztöndíjjal két éves tanulmányra küldte ki. A tanulmányut célja Arizona volt, ahol az indián-rezerváció területén régi törzsi szokásaik épségben tartásával élnek még indiánok. Ezeknek életét, szokásait kellett Miss Schmerlernek tanulmányoznia.

A miss négy héttel ezelőtt Thite-Rivers közelében egy apache-indián családnál vett szállást és az indiánok kunyhójában élt teljes elszigeteltségben a fehér világtól. Amint a rokonaihoz írt levelekből kitűnik, nagyon alaposan hozzálatott néprajzi tanulmányaihoz. De Miss Henrietta nemcsak tudós volt, hanem elsősorban nő, fiatal leány, akinek szíve vágyódott az élet örömeire. És Miss Henrietta néprajzi tanulmányai között felfedezett egy rendkívül szép, intelligens arcú rézbőrűt, a fiatal Claude Gilbertet. Csakhamar igen meghitt lett a barátság a két fiatal teremtes között. Gyakran mutatkoztak együtt és egy izben a közellevő településen résztvettek egy nagyobb táncmulatságon is, amelyen indiánok szórakoztak és a diákleány volt az egyetlen fehérbőrű vendég.

Claude Gilbert ezen a táncmulatságon csupán Henrietta-val foglalkozott és a leány is önfelédten adta át magát a táncolás gyönyörűségének. Néhány nap múlva a hatóságoknak azt jelentették, hogy Miss Henrietta Schmerler eltűnt és vele együtt eltűnt a szép indián fiú is. A hatóságok eleinte azt hitték, hogy romantikus szerelmi históriáról, leányszöktetésről van szó, majd előkerül a szerelmes pár és nem fordítottak túlságosan nagy figyelmet az ügyre.

Csakhamar azonban előkerült Gilbert, akit nyomban kihallgattak, hogy mi történt a misztériummal, mondja el, amit tud róla. Az indiánfiú azonban nem tudott semmit a leányról és bebi-

Nem kell külön belügyminis-teri engedély a Budapestre való utazáshoz

Christescu sziguranca alvezérigazgató az alarm-hírekről.

Bucurestiből jelentik: A budapesti Szent István-ünnepségek alkalmából tudvalevőleg minden évben sokan utaznak fel a magyar fővárosba, akik az ilyenkor engedélyezett kedvezményeket használják fel arra, hogy rokonokat meglátogassák, vagy egyéb ügyeiket elintézzék. Egyes helyeken tegnap olyan hírek terjedtek el, mintha ezidén a Romániából felutazóknak az utlevélén kívül még külön belügyminis-teri engedélyre is lenne szükségük. Ezt a hírt nyilvánvalólag egyes határkirendeltségű hivatalnokok önkényeskedése okozta. Ma közvetlenül a belügyminisztérium illetékes osztályánál érdeklődtünk ebben az ügyben, ahol Christescu sziguranca alvezérigazgató kijelentette, hogy az utlevélén (egyéni vagy társasutlevélén) kívül senkiféle külön engedélyre nincs szükség.

— Egyébként én magam is utazom — mondta mosolyogva Christescu sziguranca alvezérigazgató —, hogy megnézzem a budapesti látványosságokat.

Láthatják tehát az urak, hogy eszünkbe sem volt, egy pillanatig sem, bármilyen akadályt gördíteni ezen ut elé.

zonyította, hogy a táncmulatság óta egyáltalán nem volt a társaságában. Találkozót sem beszélt meg vele.

Erre most már aggódni kezdtek a leány sorsa iránt és nagyobb eréllyel indult meg a nyomozás.

A hatóságok felbérelték a zapacheok navaja-törzsének tagjait, hogy vegyenek részt a nyomozás munkájában, az indiánok vállalkoztak is erre és most megkezdődött a kutatómunka, amely a híres indián nyomkutatás tradíciójának felhasználásával ment végbe.

Átkutatták a prerit, a hegyeket, erdőket, domboldalakat, gondosan megvizsgálták minden nyomot, megszagoltak minden letaposott helyet és végre a navajok tényleg rátaláltak a nyomra, amely az indián-rezerváció egy kis kanyonjába vezetett. Ott azután hamarosan meg is találták Miss Henrietta Schmerler holttestét.

Rögtön az a gyanu merült fel, hogy féltékeny indián nők voltak a tettesek. A gyanu csak megerősödött a kihallgatás alkalmával. Kiderült, hogy a szép sápadt arcú leány igazi szenzációként hatott a rezerváció férfivilágában. Még a legöregebb, pipázó, bagózó, fogatlan törzsfőnökök is állandóan körülötte settenkedtek, kedveskedésekkel halmozták el a fiatalok között pedig több alkalommal súlyos nézeteltérésekre, indiánus párbajokra került a sor a szép Miss Henrietta miatt.

A gyilkosság elkövetésének módja is asziszonykézre vallott. A felmerült gyanuokok alapján már több indiánasszonyt letartóztattak és a nyomozást nagy eréllyel folytatják.

Katasztrófa fenyegette a kolozsvári gyorsvonatot

Amikor a regáti mozdonyvezető „nem ismeri a vidéket”... — Kiderült, hogy a vidéken kívül a vasuti felszereléseket sem ismeri — Az elszabadult mozdonyt csak a legutolsó pillanatban sikerült leállítani

Kolozsvárról jelentik: Különös ügyben indított vizsgálatot a kolozsvári kerületi vasut-igazgatóság. Az igazgatósághoz beérkezett jelentés szerint a tövisi állomás közelében a bucuresti-i—kolozsvári 35. számú gyorsvonat majdnem összeütközött egy egyedül haladó mozdollyal.

A mozdony Tövis állomásról indult el Bucuresti felé s teljes sebességgel haladt át a Maros-hídfő állomáson, annak dacára, hogy a szolgálatot teljesítő forgalmi tisztviselő és egy fekező megállítójelzéseket adtak le. A mozdollyal szemben közeledett a bucuresti—kolozsvári gyors s ugylátszott, hogy az összeütközés elkerülhetetlen. A szomszédos Karácsony megállónál sikerült végre a mozdonyt megállítani s így elhárítani a kolozsvári gyors katasztrófáját.

A Maros-hídfő állomás főnöke hallgatta ki elsőnek a mozdony vezetőjét, aki rendkívül furcsa vallomást tett. Vallomásaiban ugyanis azzal védekezett, hogy nem ismeri a vidéket, nem ismeri a vonalat és nem gondolt arra, hogy ahol integettek a mozdonynak, ott megállóhely volt.

Szigoru vizsgálat indult meg, hogy az állítólagos mozdonyvezető miért nem ismeri az állomási jelzéseket s miként került a tövisi állomásra.

Megindultak a közmunkák Aradon

Makadám-utakat épít a város az aszfaltozás helyett.

Az interimár-bizottság mai ülésén a város különböző pontjain még teljesen elhanyagolt utcák sürgős kikövezését tárgyalták. Muresan városi főmérnök részletesen kifejtette a bizottságnak a kövezés programját, majd bejelentette, hogy a város egyelőre aszfaltos utakat nem építhet, mert ez sok pénzt emésztene fel, ehelyett makadám-utakat építenek. Tegnap reggel már megkezdtek a Török Ignác- és a Lipót-utcákban a makadám-utak építését.

A kövezési munkálatokat még a következő utcákra terjesztik ki: Tudor Vladimirescu, Anton Pán, Onca, Szatoare, Purice, Budai Deleanu, Ureche, Soimulul, Mutiu Scaevola, Dumbrava Rosie. A város a kövezési munkálatokat a munkásokkal véggezteti.

INGYEN KAPJA

e hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1931. szeptember 1-től számítjuk.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Uj adózási rendszer készül

A kereskedők és iparosok adóját több évre előre állapítanák meg — Törvényjavaslat készül a francia adózási rendszer bevezetésére — Glava aradi pénzügyigazgató-helyettes nem jósol nagy jövőt az új adózási kísérletnek

Temesvárról jelentik: Előreláthatólag néhány hét múlva új adózási probléma előtérbe áll majd a nagyközönség. Értesüléssünk szerint egy új adórendszer bevezetéséről van szó. melynek tervezete már elkészült s az őszi parlamenti ülésszak tárgyalja majd le. Az új adót általában mindazon kereskedőkre és iparosokra vetnék ki, akik nem részvénytársaságok keretein belül dolgoznak. Az adókiivetés több évre előre történne, még pedig úgy, hogy minden adózó anyagi helyzetét külön-külön tanulmányoznák s így határoznák meg az évi adóátalányt. Ebben a tekintetben a törvényhozók a francia adózási rendszert tartották szem előtt.

Sajnos, ennek a rendszernek az a hibája van, hogy a mai gazdasági viszonyok között nagyon nehéz, még hozzávetőlegesen is, évekre előre adót meghatározni a jövedelem után. Hiszen egyáltalában senki sem tudhatja, hogy mit hoz a jövő s nincs az a biztos állás, melyet a mai fizetés mellett garantálni lehetne, akár csak a jövő évre is. Bizonyos, hogy az ilyenfajta adókiivetés, ha csak egy kicsit is szigorú lenne, úgy rengeteg vitára és kellemetlenségre adna okot. Ezzel szemben ennek az adózásnak tényleg előnye lenne, hogy a polgárságnak nem kellene évről-évre keresztülmennie az adókiivetés borzalmain. Az új adózási rendszer nyomán természetesen megszüntetnék a kontempláris adót, amelyet az üzletek rentabilitása után róttak ki s ugyanakkor eltörölnék a globális adót is.

Az előzőt főleg azért találták igazságtalannak, minthogy üzleti rentabilitásról ma alig lehet beszélni s így az ezután számítandó adó is nagyon bizonytalan alapokon nyugszik. A globális adó ellen eddig úgy a nagysága miatt esett kifogás, mint helytelenítették benne az olyan adózási szisztémát, mely alapul a 20.000 lejes létminimumot tekintette, holott ezt legálább 40—50 ezer lejben kellett volna megállapítani s akkor sem lett volna szó igazi létminimumról. Az új adózás elé nagy érdeklődéssel tekint különösképpen a kereskedő- és iparostársadalom.

Az érdekes új adózási rendszer bevezetésével kapcsolatban az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Glava György aradi pénzügyigazgató-helyettesét, aki a következőket mondotta számunkra az érdekes tervről:

— A pénzügyminisztériumnak új adózási rendszer-tervezete, melyet francia mintára akarnak bevezetni, már hónapok óta foglalkoztatja az egyes rezortok főnökeit, de tudomá-

som szerint ez a tervezet még mind a mai napig nem készült el. Ha a pénzügyminiszter tényleg be akarja vezetni ezt az új adózási rendszert, akkor a tervezetet az őszi parlamenti ülésszak elé fogják terjeszteni, s ha megszavazzák, már 1932. január 1-től fogva bevezetik. Amint én erről a tervezetről hallottam, az adókiivető bizottságok a kisiparosok és kereskedők, tehát olyan kereskedési és ipar-

Uj korszakot teremt az utépitési technikában egy magyar keramikus A legkitűnőbb autótutakat öntik a magyar feltaláló „mesterséges lávájából” — Speciális eljárással folyékonyvá teszi a legkeményebb sziklát is —

Egy angol szindikátus vásárolta meg az új világszabadalmat

Londonból jelentik: A Daily Telegraphban nagy felháborítást keltett cikk jelent meg „Mesterségesen előállított láva utépitési céljaira” címmel, amely egy magyar keramikusnak, az egyik budapesti kerámiagyár igazgatójának találmányáról emlékeztet meg. A feltűnést keltő közlemény a találmányról a következőket írja:

Egy magyar keramikus Brixtonban, Anglia legelőkelőbb szakközegei jelenlétében, olyan utépitési eljárást mutatott be, amely egy speciális „készülékkel” a sziklát, követ, homokot egyaránt folyékony állapotba hozza, vagyis megömlaszt. A feltaláló Komlós Dezső, egy magyar keramikus, aki egy budapesti keramikusi gyárnak az igazgatója. Komlós és a magával hozott magyar munkása, az utolsó hat hétben Brixtonban éjjel-nappal őrizték a készülő titkát. Legelső szakértői vélemények alapján magát a világszabadalmat megvásárolta egy angol szindikátus, melynek többek között Mr. Normann Wies, a londoni Hatton Gardeni legtekintélyesebb drágakő- és gyémántkereskedője is tagja, aki néhány év előtt az orosz cári ékszereket megvásárolta. A Daily Telegraph tudósítója beszélt magával a feltalálóval, Mr. Komlóssal és Mr. Wiessel, a szindikátus legelőkelőbb tagjával is. Előbbi közölte vele, hogy az eljárás 18 évig kísérletezett, míg azt végre nyíra tökéletesítette, hogy most már a gyakorlatnak átadhatja. Az ömlasztáshoz nem szükséges elektromos áram, mert az ömlasztáshoz szükséges hőfejlesztést közönséges nyersolaj-tüzeléssel éri el.

— Az őskorszakban — mondotta Komlós — a föld kérge tulajdonképpen ilyen vulkanikus kőzetekkel volt borítva, amelyek azán

agat üző adóalanyok, kik rendszeres könyvelést a törvény értelmében nem tartoznak vezetni, három évenként fogják adójukat egy fix összegben megállapítani, s ezt az összeget arányosan elosztva, előre fogják behajtani.

— Véleményem szerint ennek az új adózási rendszer bevezetésének annyi hátránya van, hogy tisztán francia mintára nem hiszem, hogy keresztül menjen. Megtörténhetik például, hogy akár a kiskereskedő, vagy kisiparos, akinek adóját három évre megállapította a bizottság, közben beszünteti az üzemet, vagy bezárja a boltot és így az állam a kivetett adóösszegetől elesik. Igaz viszont, hogy a mai adórendszer mellett is előfordulhat ez az eset, de lényegesen kevesebb a rizikó, mint a hároméves adómegállapítások esetében. Ezzel szemben az új adózásnak a polgárság javára előnye az lenne, hogy nem kellene évről-évre keresztül mennie az adókiivetés torturáján.

az idők folyamán különböző átalakuláson mentek keresztül. Az én eljárásom tulajdonképpen a kőzetek mesterséges uton való visszalávástásán alapszik. Az eljárásom tehát azt eredményezi, hogy az így előállított uttesteken az autók minden zökkenés nélkül, simán roboghatnak végig, mert eljárásom által egy egységes, sima felületű — és mégsem csuszós — javításra alig szoruló, hosszú-hosszu élettartamú és a mai műutaknál mégis jóval olcsóbb uttestet nyerek. Körülbelül hatezer fontos be rendezéssel az én eljárásom alapján naponként egy félmérföld lávaszerű uttest építhető, tehát a gyorsaság is jóval felülmúlja az eddigi eljárásokat.

A nagyfontosságú találmányról, amelyet egy angol szindikátus az egész világra kiterjedő szabadalommal megvásárolt, bő tudósításokban számolt be, igen sok előkelő angol napilap és folyóirat, köztük a Gloucester Echo, Sunday Express, Irish Telegraph, Hull Daily Mail is.

— Az aradi kereskedők vagonszámra vásárolják a burgonyát Szatmáron. Szatmárról jelentik: Ebben az évben Szatmármegyében szokatlanul nagy volt a burgonyatermés. A hetivásárokon a gazdák szekérszámba árulták a burgonyát, amelynek ára 160—200 lej között ingadozott métermázsánként. A városban már napok óta aradi kereskedők tartózkodnak, akik vagonszámra vásárolják össze a megyében a burgonyát.

— Elkészült a szeszmonopóliumról szóló törvénytervezet. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter elkészült a szeszmonopóliumról szóló törvénytervezet megszövegezésével és azt ma már a nyomdába küldte. A törvénytervezetet a jövő héten szétküldik az érdekelteknek véleményezés végett.

— A borpiac helyzete. Ausztriában a termelők a várható kitűnő szüretre való tekintettel, engednek az árakból és közönséges borokat 30—35 schillinges áron is lehet kapni hektoliterenként. Olaszországban is jó termés ígérkezik, bár mennyiségileg nem fogja a tavalyi eredményt elérni. Franciaországban a múlt hetek hűvös időjárása kissé hátráltatta a fejlődést és valószínűleg ennek következtében a szüret is későn lesz. Jó minőségű borokért a kereskedők 18—20 frs-t fizetnek hl.-fokonként. Spanyolországban a szőlők általában egészségesek és ha esőt kapnának, igen jó lenne a hozam. A bor ára hl.-fokonként 40—45 peseta. Előreláthatólag a jövő héten tovább fog emelkedni a szőlőexport és a csemegeszőlőkön kívül más fajták is kerülnek kivitelre. Az eddig piacra kerülő szőlő legnagyobb részét a belső és Ausztria vette fel.

Angol lapok az ötéves orosz gazdasági terv kudarcáról

Stalin meglogia szüntetni az élelmiszer-adagolás eddig gyakorlatban volt kötött rendszeré

Londonból jelentik: Moszkvai hírek szerint Stalin a jövő héten meg fogja szüntetni a szovjet egész területén az élelmiszeradagolás eddigi kötött rendszerét. Angol lapok az Oroszországban várt intézkedésekben az ötéves terv kudarcát látják s számolnak azzal, hogy a szovjet ideál élelmiszer-exportja már jóval kisebb lesz, mint az elmúlt évi.

Az erdélyi kisbankokat a regáti bankokkal egyformán támogatja a Banca Nationala

Be kell terjeszteni a bank-naplókat

Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala igazgatósági tanácsa ma délután Maiorescu elnöke alatt gyűlést tartott. A gyűlésen feltűnően nagy érdeklődéssel tárgyalták a vidéki, különösen az erdélyi kisbankok kérését, melyben ezek kérik, hogy a Ban-

ca Nationala a vidéki kisbankokat a regáti bankokkal egyenlő mértékben támogassa. Az igazgató-tanács hosszas vitákozás után elfogadta a kisbankok kérelmét és határozatában utasította azoknak vezetőit, hogy az igazgatóság legközelebbi ülésére terjesszék be a naplót, mellyel kérésüket alátámasztják.

Rádió műsor.

SZERDA, AUGUSZTUS 19.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13. Rádiózenekar: egyes és román zene. 20.20. Gramofon. 20.40. Petrescu tenorénekese estje. 22.15. Hertz J. zongoraművész játéka. — Budapest. 9.15. A 2. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 9.45. A hangverseny folytatása. 12. Déli harangszó az egyetemi templomból. 12.05. Hangverseny. 12.35. A hangverseny folytatása. 4. „A hajdúvárosok régi közigazgatási és igazságszolgáltatási szervezete.” Hunyadi Béla dr. előadása. 5.30. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 7.15. Gramofonhangverseny. 8. Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye Kálmár Pál énekszámával az Ostende kávéházból. 9. Keleti Lili zongorahangversenye. 9.45. A Városi Színház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Majd Kiss Lajos és cigányzenekarának

hangversenye a Szent Gellért-szállóból. — Bécs. 11.30. Dajos Béla játéka gramofonon. 17.10. Magyar zeneszerzők műveiből. Nádai Mária éneke. 19.45. Gramofon. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Déli zene. 19. A Rádiójeuics zenekar játéka. — Berlin. 7.10. Gyermekei-vándor- és diákdalok. 20. Táncczene. 22.15. Szórakoztató zene. — Kassa. 12.30. Az Illés-cigányzenekar játéka. 14.30. Gramofon. 17. Zene. — Milano. 19.15. Gramofon. 19.25. Hírek gramofonon. — Pozsony. 14.30. Rádiózenekar. 17.15. Gramofon. 20.25. Burg A. bécsi hangversenyének női dala. — Róma. 17.30. Szórakoztató zene. 19.50. Gramofon. — Varsó. 12.10. Gramofon. 18. Könnyű zene. 20.10. Karének. 22.30. Könnyű és táncczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

főel.

Az Aradi Közlöny
apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanaz az apróhirdetése naponta d. n. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papírkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Ambruster-trafik, Dengli-ház.

V. Lázár Vilmos-uccai tőzsde.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-napi számában feltétlenül meg fog jelenni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetéseknek vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DEUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL

ALKALMAZÁS.

ÜGYES KIFUTÓLEÁNY azonnal felvétetik. Salgóné bizományi üzlet, Strada Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota.

KERESSEK azonnali belépésre egy teljesen perfect, önállóan dolgozó író-mestert (Schlichtmeister) vagy pedig segéd-mestert, aki huzamosabb ideig egyedül dolgozott. Ajánlatokat: „Gyapottipar” jellegű az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek. 2708

URIHAZHOZ éves bizonyítványokkal szobaleány keresetlik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2735

Aradvármegye összes nagy-községeibe és helységeibe, helyi képviselőket keresünk könnyű akvizícióra. Ajánlatokat „Szép jövődelem” jellegű az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába kérünk. 2643

LAKÁS.

NEGYSZOBÁS modern lakás azonnalra kiadó, v. Ferdinand-u. 3. 2753

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrássy-tér 19., a ház-mesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

MODERN 6 szobás utlakás kiadó, volt Ferdinand-ucca 9. 2663

EGY NÉGY szobás új modern uri lakás azonnal kiadó, Str. Crisan 6. 2729

Kiadó

október 1., esetleg szeptember 1-re is 3 szoba, előszoba, fürdőszobás lakás, ugyanott egy szép butorozott szoba, azonnal kiadó, v. Mikes Kelemen-u. 18.

KÉTSZOBÁ, konyhás I-es emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház-mesternél.

FOTÉLOK, hintaszék, vitrinek, szekrények, asztalok, székek, festmények, kis toalett asztalok, férfi és női órák, ékszerek, fali órák, iratszokrények, márványszobrok, indiai táloa, tükrök, kredencok, antik órák, szőnyegek, gyermekágy, vas- és faágyak, matracok, dísz-tárgyak, iratszokrény, pateson, komplett szobaberendezések stb. stb. eladók SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

KITÜNŐ, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 200

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Jól értékesíti
eladó áruját,

telealeszes holmiját az

Aradi Közlöny

apróhirdetése útján.

Nyári ruhákat és felöltőket

legszébben fest, tisztít
KNAPP modernül beren-dezett vállalata
v. Weitzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.

KERESSEK leány-szobát, perzsa-bundákat, perzsa és gyári, ebédli és futószőnyeget, sezlono-kat, sezlonterítőket, antik komo-dokat és szekre-tereket, márkás porcel-lánokat, antik poharakat, ezüsttárgyakat stb. SALGONE bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

INGATLAN.

Vasuthoz közel

adományos kis magánház 8 szoba, elő-fürdőszobás lakással, parkirozott udvarral, 270.000 Lejért eladó. — Megbizott Kiss Lajos „URANUL” irodája, városhá-zával szemben, Bulev. Reg. Ferdinand 1.

Ház-árverés.

A Str. Episcopul Radu (volt Magyar-ucca) 21. szám alatti ház f. hó 22-én délután 3 órakor az aradi telekkönyvi hatóságnál bírói árverésen el fog adni. Az árverési feltételek megtekinthetők a telekkönyvi hatóságnál és Dr. Parecz Béla ügyvédi irodájában. 2719

KÜLÖNFÉLEK.

KÉRELEM! 7 apré gyermekemmel ki-lakoltatás előtt állok, a legnagyobb nyo-morban, bármilyen segítséget kérek. Özv. Benosik Dezsőné, v. Urban Iván-ucca 48. 250

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-kánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

2 Transport-
boroshordót

(11 hektó ürtartalommal) jóállapotban levőt, tisztát, erőset, meg-vételre keresek. Ajánlatokat címmel az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek.

A legolcsóbb bevásárlási forrás

a „COMISSIO” biz. üzlet. ELADÓK: Három ajtós gardero-be szekrény, bőrgarnitúra 4200 lejért, amerikai íróasztal 8000, íróasztalok 800-tól, polituro-s szekrények 650, zsurasztalok 780, hálószo-bák 2800-tól, ebédli modern vitrinnel 18.500, gyermekszoba fehér 4600, könyv-szekrények 2500, rádió 1800, függönyök, 12 személetes ezüst, zongora 16.000, nagy smyrna és perzsa-szőnyegek, olcsó ösz-szekötők, tükrök, festmények, osillárok, plüschdivány 850, gyermekkosci, Singer-varrógép, valamint szennyes szekrény, jég-szekrények, látosövek, dísz-tárgyak. Készpénzért veszünk: rezágyakat, fehér vaságyat, gyermekkosci, futószőnye-geket, kerti garnitúrát, ezüstöt, porcelánt, briliánsköveket, varrógépet, márkás fest-ményeket, utibőröndöket, konyhaberen-dezést. Szőnyegjavítást olcsón vállalunk.

A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház havi 2 százalékos kamattal mellett folyósít zálog-kölcsönöket ékszerekre, arany, ezüst tár-gyakra, textilárúkra, varrógépekre, ír-gépekre, gramofonokra stb. stb. —

COMISIO, Arad, Bul. Reg. Ferdi-nand 21. (v. József főherceg-ut).

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

november 1-re kiadó

Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 250

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körut 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev. Reg. Maria 24